

dirilis saati

İKİ AYLIK SOSYAL VE KÜLTÜREL DERGİ

tevhidi gerçeğin ışığında

KASIM - ARALIK 2017 / SAYI: 36

**Doğru Hedef
+ Doğru Usul**

Doğru Eğitim Sistemi

DOSYA - ATASOY MÜFTÜOĞLU İLE SÖYLEŞİ

Atasoy Müftüoğlu

**"Hakikat
Bilincinin
Kaybı"**

editörden

dirilissaati@gmail.com

Milli Eğitim Bakanı İsmet Yılmaz, aylardır konuşulan ve tartışılan yeni müfredatta sona geldiğini ve taslak ünitelerle eğitime başlanacağını duyurmuştu. Henüz bütün ayrıntıları bilmiyoruz ama eski sistemin ürettiği sorunlar ve hükümetin pek çok sorunda olduğu gibi kaptı kaçtı vurdumduymazlığıyla meselleri ele alış tarzı bizi yeni sayımızda ülkemizin kanayan yarası olan eğitim sorunu ve müfredat tartışmaları bağlamında bir dosya oluşturmayı sevk etti...

Konuştuğumuz, tartıştığımız her hadise kendi özgül anlamından sıyrılarak siyasal-kültürel ayrışmanın fay hattına oturuyor. Müfredat tartışmasında da cimbizlenen iki konunun getirilip Laiklik-İslâmcılık hattına oturtulması bu açıdan sürpriz değil. "Cihat/Evrım" gibi ideolojik okunan kavramlar üzerinden magazinleştirilip boğulan tartışma alanına naçizane katkı sağlamak istedik. Toplumsal kesimlerin birbirine karşı yaşadığı güven bunalımını yansıtan bu vaziyet doğru düzgün bir müfredata toplumumuzun ne kadar çok ihtiyaç duyduğunun başka bir delili olarak görülebilir. Bir gençlik dergisi olarak da bu konuyu pas geçemezdik.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıklamasından sonra TEOG apar topar kaldırılmış, yeni model arayışlarına başlanmıştır. Zaten yeni olan bir sınav sisteminin fayda zarar tespitleri tam yapılamamışken, bir anda kaldırılmasına hepimiz gafil avlandık. Erdoğan'ın dile getirdiği bir cümle talimat gibi anlaşılıp yeni sistem arayışına geçilmiştir ki hala tatmin edici net bir tablo kamuoyuyla paylaşılammıştır. Eski sisteme göre planlanan koca bir yıl öğrenci, veli, öğretmen, idareci pek çok kişiyi mağdur etmiştir. Hükümet bu değişimin zamanlamasını iyi plânlamadığı gibi, daha doğru bir sınav sistemi de olmadan bu işe girişerek mağduriyetlere sebebiyet vermiştir.

Bir ülkede çocukların ve gençlerin okullarda nasıl yetiştirileceğini belirleyen faktörlerden birisi müfredattır, yani eğitim programlarıdır. Müfredat, öğrencilerin gelişimsel özelliklerine uygun olarak, öğretmenlerin derslerini işlerken hangi konuları, hangi

kapsam ve içerikle, hangi sıra ile nasıl işleyeceklerini, nasıl değerlendireceklerini, diğer bir deyişle ders plânlarını ve derslerde kullanılan kitapları ve materyalleri ortaya koyar. Bu içerik, öğrenci kadar öğretmeni, hatta ebeveynleri de etkiler. Ülkenin geleceği ile ilişkilendirilen çocuklar ve gençlerin, "neyi bilmeleri", "neyi unutmaları" ve "neyi sürekli anımsamaları", "neyin yasını tutup, neyin yasını tutmamaları" gerektiği üzerine söylem/ideoloji müfredat üzerinden kurulur. Sınırsız bir bilgi evreni içerisinde neyi aldığınız, neyi dışarıda bıraktığınız, neyi öne çıkardığınız ve önemseydiğiniz, neyi geride bıraktığınız ve sıradanlaştırdığınız önemlidir ve bu seçimlerin hiçbirisi asla tesadüfi değildir. Yani müfredat konusu, öylesine alfabe, çarpım tablosu, tarih ezberleme değildir. Bundan çok daha fazlasıdır. Müfredat bir neslin kafa yapısının şekillendiği DNA'sıdır.

Toplumun adalet ve eşitlik beklentisi, eğitimin gerçek hedefleri olan öğrencilerin arasında eğitim alanında bir denge kurulmak zorundadır. Türkiye erdemli ve bilinçli bir topluma ulaşmak için merkezi sınavların yanında eğitimin diğer unsurlarına da sürekli yatırım yapmak zorundadır. Bu amaca ulaşmak bakımından okul müfredatının, öğretim-yönetim kültürünün, ölçme sistemlerinin ve öğretmen yetiştirme süreçlerinin beceri kazandırma çerçevesinde yapılandırılması çok daha etkili olacaktır. Bu ise kararlı bir dönüşümü gerektirmektedir.

Bu sayımızda koca bir eğitim sorunumuzu biz gençlerin dilinden dinlemek ister misiniz? Yapısal sorunlarla, ideolojik darboğaza takılıp kalan eğitim sistemimize dair bir şeyler karaladık. Yeri gelmişken geçen sayıda ilk defa bir portre üzerinden ele alınan dosya konusu okuyucumuzun teveccühüyle karşılaştı. Dergimize emek veren genç yazarlar kardeşlerimizi de motive etmesi açısından aldığımız geri dönüşler değerliydi. İmkan dâhilinde portre sayılarımızı okuyucuyla buluşturmaya gayret edeceğiz. Kıymetli okuyucularımıza eğitim meselemizi ele aldığımız yeni sayımızdan hayırlı istifadeler diliyoruz.

EsSelamu Aleykum

İki Aylık Sosyal ve Kültürel Dergi / Yıl: 14 Sayı: 36 KASIM - ARALIK 2017

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü : Osman Çil **Yayın Kurulu :** Cüneyt Özdemir - Abdülkadir Avcı - Muhammed Duman
Haberleşme Adresi : Çiraclar Cad. No: 39 Adapazarı / Sakarya **İrtibat Tel :** 0554 824 96 07 **E-Posta :** dirilissaati@gmail.com
Tasarım : Hüseyin Iskender **Basım Yeri :** AKADEMİ BASIN YAYIN VE MATBAACILIK

Dergimizde yayınlanan yazıların hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir.

içindekiler

DOSYA

DOĞRU USUL, DOĞRU BİLGİ,
DÜZGÜN BİREY

CÜNEYT ÖZDEMİR

10

DOSYA

İSLÂM MEDENİYETİNDE
EĞİTİM

ŞEYDANUR ERBAŞ

15

DOSYA

EĞİTİM - ÖĞÜTÜM

MUSAB ALTUNKAYNAK

21

DENEME

MODERN DÜNYAYA KARŞI
BİR CEVABIMIZ VAR !

İHSAN ASLAN

25

KUDÜS KÖŞESİ

EN UZAKA YOLCULUK

ZEYNEP ŞANLI

29

DOSYA - SÖYLEŞİ

HAKİKAT BİLİNCİNİN KAYBI

ATASOY MÜFTÜOĞLU

31

ŞİİR

SAVAŞIN ÇOCUKLARINA

MUSTAFA HELVACIOĞLU

38

DENEME

KİBİR GÖMLEĞİNİ ÇIKAR

MUSAB GÖKTAŞ

39

YENİ KALEMLER

YÖNLENDİRİLMİŞ İLETİ

NİSA AYDIN

42

YORUMSAL DEĞİNİLER

ENES BERAT GÜRLER

“Mescid-i Aksa'nın avlusunda oyun oynanır mı?”

Temmuz ayında Siyonist rejimin Mescid-i Aksa çevresinde metal dedektör kapılar yerleştirme yoluyla tahakküm kurma çabaları tüm dünya Müslümanlarının ortak tepkisini almış ve el-Aksa Camii'nin üzerinde kurulu olduğu kompleksin idaresinden yal-

nızca Müslümanların sorumlu olduğu gerçeği değişmemiştir. Siyonistlerin Mescid-i Aksa üzerinde hak iddia etmek üzere kurguladığı planlar bütünüyle çökmüştü. Öyle ki Suudi Arabistan, Bahreyn ve Birleşik Arap Emirlikleri başta olmak üzere birçok Müslüman ülkenin yöneticilerinin İsrail ile normalleşme sürecine girme hevesleri bile İslam dünyasın-

daki halkların Siyonist İsrail'e yoğun tepkisi nedeniyle kursaklarında kalmıştı. İsrail ile Arap devletleri arasındaki normalleşme sürecinin Temmuz ayında İslam Ümmeti'nin kazandığı Aksa zaferi ile kesin bir şekilde duraklama dönemine girdiğini söyleyebiliriz. Öyle ki Siyonist rejim basınında yer alan analizlerde de Arap yöneticilerin Mescid-i

Aksa olayları sonrasında "normalleşme" konusunda halklardan gelecek tepki neticesinde biraz çekimser davranmaya başladıkları net bir şekilde ifade ediliyor.

İslam dünyası, Mescid-i Aksa'nın kapılarına vurulan elektronik kapılara en yüksek sesle karşı çıktı ve Siyonistlere geri adım attırdı. Bu harika bir zaferdi.

layan bir genelge yayımladı. 3 Ekim tarihinde yayınlanan genelgeye göre "Kutsal Tapınak" sınırları içerisinde kargaşa oluşturdukları gerekçesiyle güvenlik tedbirleri çerçevesinde Filistinli çocukların "kalabalık" yapmaları yasaklanmış oldu.

Mescid-i Aksa vakfı yöneticileri, bu kararın bağlayıcılığı olmadığını

bile İsrail'in kararını ayaklarının altına alıp, Filistinli büyüklerinin peşinden Mescid-i Aksa'da oyun oynayarak bile olsa "burası işgalcilerin değil" mesajını haykırıyorlar dünyaya. Siyonistler, yine de her fırsatta çocukların avluva girmesine engel olmak için kararı uygulama çabası içine giriyorlar.

Fakat aradan henüz 3 ay bile geçmemişken Siyonistler, yeni bir girişim başlattılar ve maalesef İslam dünyası bu gelişmeden haberdar bile olmadı. Mescid-i Aksa ve avlusu içerisinde hiçbir şekilde söz sahibi olmayan Siyonist rejim, mahkeme yoluyla çıkardığı bir karara dayanarak Mescid-i Aksa'nın avlusunda Filistinli çocukların ve gençlerin vakit geçirmelerini ve oyun oynamalarını yasak-

lığını ve Mescid-i Aksa üzerinde yalnızca Müslümanların söz söyleme hakkı bulunduğunu ifade ederek hiç kimsenin Müslüman çocukları Aksa'nın avlusunda oyun oynamaktan alıkoymayacağını deklare ettiler. O günden sonra Siyonist rejim polisi, Filistinli gençlerin ve çocukların Aksa'nın avlusuna girmesine engel olmak isteseler de küçük çaplı gerginlikler sonrasında Filistinli çocuklar

"Sam Amca" Hastanelik mi Oldu?

Bölgesel ittifaklarda ortak tehditler karşısında artık bilinçli bir tercih şeklini almaya başlayan yeni birliklilikler, ABD'nin hesaplarını alt üst etmeye devam ediyor. Son 5 ayda yaşanan gelişmelere bakıldığında bölgede ABD ve İsrail'den oluşan şer ittifakının uzun süredir yatırım yaptığı mezhep çatışması ihtimalinin giderek zayıfladığını gö-

rüyoruz. Fakat özellikle Kürdistan bağımsızlık referandumu ile başlayan süreçte söz konusu şer ittifakının aynı oranda etnik kimlik üzerinden bir çatışma sahnesine de yatırım yaptığına şahit oluyoruz. Bu süreçte bölgede yaşayan tüm halkların birbirilerine karşı özellikle de Kürtlere karşı özel bir hassasiyetle gönül alma stratejisi izlemesi

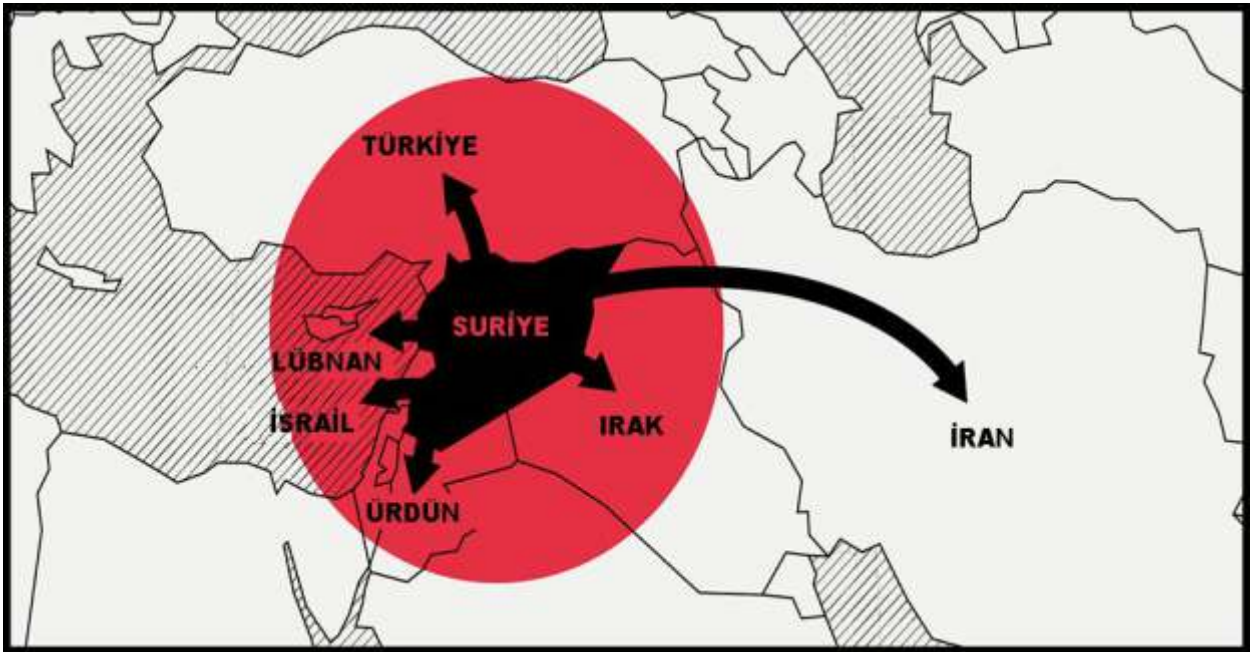
lardan en ari bir biçimde kurtulmak gerek!

Suriye'de Angajman Kuralları Yine Değişti

Lübnan hava sahası üzerinde uçup, Hizbullah hedeflerine odaklanmış olan Siyonist rejim savaş uçaklarının Suriye'den ateşlenen uçaksavar füzelerle çekilmeye zorlanmış olması, Suriye-Lübnan sahasında or-

35 tipi hayalet bir savaş uçağı gökyüzünde bir kuş sürüsü ile çarpışmadan ötürü düşmüştü. Bu düşüş haberinin Suriye'den ateşlenen ve hedefi vurduğu iddia edilen bir uçak savar füze haberinden üç gün sonra basına yansması, kafalarda soru işareti oluşturdu.

Irak ve Suriye orduları artık Irak-Suriye sınırında sınırın her

gerektiği bir gerçektir. Aksi halde Siyo-ABD ittifakı, bölge halklarını birbirine bu kez etnisiye üzerinden düşman edecek ve çok daha üst düzeyde bir bağımlılık hali oluşturacaktır. "Sam Amca" kurguladığı planların çöküşünün hüznünü yaşarken birden bire ona yepyeni bir fırsat sunmak doğru olmaz. Mezhepçilik ve milliyetçilik Müslümanların başında örülmüş en büyük iki belâdır; bun-

tak düşman İsrail'e karşı ortak operasyon seçeneğinin fiili olarak sahneye taşınması şeklinde yorumlanıyor. Her ne kadar Siyonist rejim ordusu, Suriye'den ateşlenen füzelerin kaynağının imha edildiğini duyursa da yine Siyonist rejim ordusu tarafından bu olaydan birkaç gün sonra yapılan ilginç bir açıklama dikkatlerden kaçmadı.

Siyonist İsrail ordusuna ait F-

iki tarafında da ortak operasyonlar düzenliyor. Türkiye ve Irak orduları sınırın her iki tarafında ortak tatbikatlar yapıp, ortak operasyonlar düzenliyor. Suriye ve Lübnan orduları sınır boylarında 3 seneye yakındır ortak operasyonlar yapıyor. Tüm bu gelişmeler ışığında Siyonist rejim, bölgesel olarak tarihin en "stratejik yalnızlığına" mahkûm edilmiş gibi duruyor.

KAZAN Fokur Fokur KAYNIYOR!

MUSA DUMAN

Türkiye siyaseti, her geçen gün dipsiz bir uçuruma doğru ilerliyor. Sürekli yeni ittifak dengelerinin oluştuğu bu vasat, zihinleri allak bullak ederken Türkiye Müslümanlarını da net ve hızlı tercihlere mecbur bırakıyor.

Siyasi arenada yaşanan kaos hali, bilhassa iktidar partisi içindeki çatırdamalar ekseninde

şekilleniyor. Milli Görüş'ten koparak Ak Parti'yi iktidara taşıyan Yenilikçi Hareket, 18 sene sonra şiddetli bir bölünme yaşıyor. Öyle ki, herkes birbirinin ayağını kaydırmak için zaman ve fırsat kolluyor.

ABD tarafından gözden çıkarıldığı 15 Temmuz'da ayan beyan ortaya çıkan Cumhurbaş-

kanı Erdoğan, ekonomik açıdan iyice köşeye sıkıştırılıyor. Bu da ekonominin seçmen davranışının şekillenmesinde bir numaralı faktör olduğu ülkemizde Ak Parti'nin oy oranlarını azami ölçüde riske ediyor. Yapılan anketlerde oranlar 38-39 bandında çıkıyor.

Öte yandan, Davutoğlu'nun ik-

na faaliyetleriyle Ak Parti'yi "Türkiye İslami Hareketi olarak" belleyip canhıraş destekleyen İslami camianın belli başlı öbekleri, Davutoğlu-Erdoğan çatışmasına müteakiben geri çekilme sinyalleri veriyor. Saraçhane eylemleriyle sembolize edilen bu öbeklerin oy oranı her ne kadar yok denecek kadar az bir etki yaratsa da, Davutoğlu'nun dışişleri bakanlığı ve başbakanlığı döneminde medya başta olmak üzere çok değişik mecralara bu öbeklerden isimler getirdiği biliniyor.

Metal 2002'den beri çürüyor!

Fazilet Partisi'nden beraber koştugu yol arkadaşlarının neredeyse tamamı Erdoğan'a karşı cephe almış durumda. Özellikle Abdullah Gül ve Ahmet Davutoğlu'nun halen ağırlıklarını hissettirmeye dönük mesajları, önümüzdeki süreçte yeni bir oluşumun habercisi olarak okunuyor.

Erdoğan ise, bu tehditleri savuşturmak için MHP ile olan ittifakını sıkılaştırıyor; Perinçek'e göz kırpmıyor. Bir taraftan büyükşehirlerdeki oy kayıplarını yerel yönetimleri revize ederek gidermeye çalışan Erdoğan, diğer taraftan da bürokraside kendisine bayrak açanların adamlarını tasfiye arayışına giriyor.

Erdoğan, kendi terminolojisiyle Ak Parti kadrolarında "metal yorgunluğu" olduğunu savunuyor ve bütün düzenlemelerin bu kapsamda olduğunu söylü-

yor. Ancak metalin ilk günden, yani 2002'den beri çürümeye başladığını ve artık kullanılmaz hale geldiğini görmezden geliyor.

Vizyon Sorunu Ortadan Kalkmadıkça...

2002'den bu yana Ak Parti'nin ne içeride ne de dışarıda ortaya ilkel ve istikrarlı bir vizyon koyduğuna şahit olmadık. En basitinden kimi zaman liberal/seküler jargon, kimi zaman da İslami jargon yoğun bir biçimde kullanıldı. İslam ülkeleriyle kimi zaman harikulade olan ilişkilerimiz, kimi zaman da hiç olmadığı kadar tahribat yaşadı. Parti içerisinde siyasi geçmişi göz önüne alınmaksızın çok farklı ideolojik eğilimlerden insanlar beraber siyaset yaptı.

Geride kalan 15 yılda Ak Parti'ye niceleri girdi, niceleri çıktı. Özellikle 22 Temmuz 2007 seçimleri sonrası hızla tırmanışa geçen partiye akbabalar akin etti. Bu akbabalar, gerek yerel yönetimlerde gerek idari yönetimlerde yolsuzluk, ihaleye fesat karıştırma gibi gayr-i ahlâkî fiillere imza atmanın yanı sıra, iç ve dış politikanın rotasını bir o yana bir bu yana çevirmek suretiyle de vizyonsuzluğun temelini oluşturdu.

Bu vizyonsuzluk bir noktadan sonra dayanılmaz boyutta kokuşmuşluk üretti, ciddi yıpranmalara sebebiyet verdi.

Son birkaç aydır ise zahiren bu kokuşmuşluğu bastırmak

amaçlı önlemler alınmaya başlandı. Ancak bu önlemler alınırken temel sorunun vizyonsuzluk olduğu yine ıskalandı. Zira, Kadir Topbaş'ın yerine Mevlüt Uysal'ı getirmekle çözülemeyecek girift bir sorun ile yüzleşildiği aşikârdır.

Mezhepçiliğe Nur Topu Gibi Bir Kardeş: 'Milliyetçilik'

Şurası bir vakiadır ki; yeni baştan bir vizyon tanımlaması yapılmaksızın ve buna yönelik kesin/kararlı bir irade sergilemeksizin atılacak her adım başa daha fazla çorap örmeye aday...

Nitekim bunun en açık örneği son dönemde olası tehditlere karşı Bahçeli-Perinçek ekiblerinin yedeğe alınmasıdır. Bu ekiplerin yedeğe alınması, en başta muhafazakar tabanda milliyetçi ve Kemalist tezlerin bayraklaştırılması demektir. Aynı şekilde, Erdoğan her ne kadar bu yolla iktidar kredibilitesini uzatmak istese bile, bunların yarın nereden ne şekilde tokmağı indireceği belli değildir.

Siyaset bir kitle işidir; ittifaklar bugün kurulur yarın yıkılır ama kitleler konsolide edildikten sonra bariyerleri yıkmak zor olur. Dolayısıyla Erdoğan'ın yapması gereken şey; etrafında kesinkes güvenebileceği bir ekip kurmaktır. Bundan sonra da ekip çalışmasıyla hitap ettiği veya edebileceği kitleleri birbirine kenetlemektir. Bilhassa son dönemde ifade özgürlüğüne vurulan darbelerle veya

FETÖ yargılamalarındaki haksızlıklarla küstürdüğü kitlelere yönelik dilini yumuşatarak kutuplaşmanın önüne geçmesi şu an daha kalıcı bir çözümdür. Hıtap ettiği kitleleri dışarıdan dayatılan ekonomik tehditlere karşı seferberlikte kenetlemek de Erdoğan'ın potansiyeli dahilindedir.

Ama belki de en önemlisi sözünü ettiğimiz kitleleri siyasi olgular karşısında sürekli sağa

çıkış aranıyorsa Erdoğan'ın başını iki elinin arasına alarak yeni baştan bir şeyleri formatlaması kaçınılmazdır. Birileri iki geri seyrinde yürüyen ve trol seviyesine indirgenen parti konjonktürünün sorgulanmaması ve ortaya ilkeli/istikrarlı bir politik vizyon koyulmaması durumunda Ortadoğu özelinde atılan olumlu adımların da kısa sürede heba olma ihtimali yüksektir.

sola savurmaktansa belli bir çizgide sabitleme çabasıdır. Bu kitleler Davutoğlu artığı olan mezhepçilik narkozundan zaten yeteri kadar nasıplandı, hatta bugün her ne kadar Türkiye ve İran arasında epey olumlu adımlar atılsa da bu kitleleri mezhepçilik narkozundan kurtarmak kısa vadede kolay olmayacak. Bir de bunun üstüne vizyonsuzluğun getirdiği durum haliyle şoven milliyetçiliğini koyarsanız, iş iyice içinden çıkmaz bir hal alır.

Sözün hülasası, eğer esaslı bir

Bütün bu söylediklerimiz dönüp dolaşıp oku Erdoğan'a çevirmektedir. Erdoğan'ın böyle bir irade için ışık yakıp yakmayacağı önümüzdeki süreç daha net gösterecek.

Nasıl Bir Muhalefet Dili?

Peşinen belirtmeliyiz ki, rüzgâr hangi yöne, hangi hızla esiyor olursa olsun bizim sabitelerimizi koruyacak düzeyde ilkeli ve tutarlı bir duruşa ihtiyacımız var. Bu ilkeli ve tutarlı duruşun ölçüleri nelerdir konusu uzun uzadıya tartışılabilir, ama aktüel siyasetin koşulları iki tespiti yapma imkanını bize veriyor:

Bu tespitlerle beraber yazımıza noktayı koyalım:

1- Ak Parti 15 yılda Müslümanların değerlerinden çok şey çaldı. Buna detaylarıyla önceki yazılarımızda yer verdik. Geçen yıllar içinde yapılan hayati hatalar, İslami camiada Ak Parti'ye kronik şekilde muhalefet eden bir kesimin türemesine neden oldu. Bu kesim özellikle son birkaç senedir kendilerine sol/liberal çatılar altında yer aramaya başladı. Buna paralel olarak da bu çatıların dili onlara hakim oldu. Bu durum kabul edilir olmamakla birlikte, ciddi bir kimlik krizine işaret etmektedir.

2- Erdoğan ve Ak Parti, şu anda yeni bir dönemcin eşiğindedir. Bu dönemde yenilenmeye gitmeleri için teşvik edilmeleri daha yerinde olacaktır. Bu da yanlışlarını/haksızlıklarını eğip bükmeden ifade edip, doğrularını teşvik eden, destekleyen bir muhalefet dili ile mümkün olabilir. Ancak burada ısrarla üzerinde durmamız gereken husus, bu dilin ayarının iyi tuturulmasıdır. Bu dil ortada var olan vizyonsuzluğu ve kokuşmuşluğu sahiplenecek, destekleyecek bir boyuta ulaşırsa tehlike çanları çalıyor demektir. Temkinli ve tutarlı bir dil kullanılarak süreç izlemeye alınmalıdır. SP Lideri Temel Karamollaoğlu'nun seçildiği 30 Ekim 2016 tarihinden bu yana kullandığı dil bu açıdan takdire şayandır.

DOĞRU USUL, DOĞRU BİLGİ, DÜZGÜN BİREY

CÜNEYT ÖZDEMİR

Eğitim meselesi aslında bir elbise yapımına benzer. İyi bir elbise için üç şey çok önemlidir. İyi bir kumaş, iyi bir terzi, iyi kesen bir makas. Benzetmede terzi - eğitimci, kumaş - talebe, makas ise usul ve müfredatı temsil eder. İyi bir iş çıkması için her birinin görevini iyi ifa etmesi gerekir. Yazımızdaki konumuzun çerçevesi eğitim meselemiz özelinde, müfredat sorunu olacaktır.

MEB'in hazırladığı taslak müfre-

dat sonrasında medyada tartıştığımız bir mesele olarak karşımızda koca bir eğitim meselemiz durmaktadır. *Eğitimin ne kadar önemli olduğundan dem vurmaya hacet yoktur. Eğitim sisteminin iyi öğrenci yetiştiremediği de aşikârdır. Dolayısıyla hem karakter sahibi hem de İslam'a, bilime, sanata, teknolojiye, ticarete doğaya ve esasen insanlığa çare olacak, ses verecek bireyler yetiştirmekten başka seçeneğ-*

imiz bulunmamaktadır.

Müfredatlar eğitim felsefesi anlayışlarından bağımsız olarak düşünülemez. Çünkü bir ülkenin eğitim gerçeğinin temelini eğitim felsefesi oluşturur. İnsanın hangi bilgiler, gerçekler ve değerler üzerinden biçimlendirilmesi isteniyorsa ona uygun eğitim politikaları oluşturulur. Tabiri caizse; Bir bebek için DNA ne ifade ediyorsa bir toplum içinde müfredat onu ifade eder. Bir toplumun geleceği

müfredatta (eğitim programında) gizlidir. Aslında tartışılan bu konu, bu denli hassas bir meseledir.

Türkiye'nin kurulma sürecinde de eğitim siyasal elitlerin elinde çağdaş uygarlık seviyesine ulaşmanın, modern seküler bir toplum ve birey inşa etmenin temel aracı olarak görülmüştü. Bu süreçte muasır medeniyete erişmek için geçmişin geleneksel bağlarından sıyrılmak ve toplumun içinden tüm bu geçmişi temizlemek gerekmektedir (N. Berkes, 2011; K. Karpat, 2010; L. Köker, 2013). Bu anlamda devletin benimsemiş olduğu bu ideoloji eğitim sisteminin temel kurucu unsuru haline gelmiştir. Cumhuriyet elitleri, dini bağların güçlü olduğu ümmetçi bir toplumdaki seküler bir Türk ulusu inşa etmeyi kendilerine hedef olarak tanımlamışlardı. Bunu gerçekleştirmek için öncelikli olarak resmi din ifadesi Anayasa'dan çıkarılmış, ardından din dersleri, Arapça ve Farsça dersleri müfredattan çıkarılmış ve geçmiş ile bağı koparmak için alfabe değiştirilmiştir. Pozitivist bir bilim anlayışı çerçevesinde modern eğitim sistemi tasarlanmıştır. Akli ve bilimi kutsayan ve dini aşağılayan pozitivist anlayışı ile insan yetiştirmek hedeflenmiştir. (İ. Can, 2013). O günlerde alınan keskin kararların bakiyesi ile bugünlere geldik. Fakat o günün dayatmaları bugünün gerçeklerine cevap veremiyor.

Sanayi toplumu değişimi, bilgi toplumu ise değişimin hızını yönetmeye çalışmaktadır. Dolayısıyla Türkiye bugün değişimi

değil değişimin hızını yönetmek zorundadır. Değişimin hızını artıran, birbirleriyle ilişkili iç içe geçmiş iki ana faktör bulunmaktadır: Bilişim teknolojileri ve mobilizasyon. Geçmişle mukayese edildiğinde bu iki unsur toplumsal değişim hızını çok artırmıştır. Siz ne kadar baskılıysanız baskılayın bilgiye ulaşmak artık sorun değil. Bilişimin geliştirdiği interaktif ortam eğitimde de alternatifler sunuyor. MEB'in hazırladığı yeni müfredatta yeni teknolojiye argümanlarına ayak uydurmak için fazlasıyla olumlu iyileştirmeler yapılmış.

Eğitim müfredatı kapsamında hazırlanan ders kitaplarının biçim ve içeriği, öğretmen anlatımları, konular/üniteler, programın zaman çizelgesi başta olmak üzere birçok boyut müfredatlarda tanımlanan çerçeveye göre belirlenir. Türkiye'de mevcut müfredatların oluşturulmasında, kapitalist sömürü sisteminin uygulamasına dayalı yeni liberal ve muhafazakar yaklaşımın hakim olduğu bilinmektedir. Müfredatların genel amaçları kısmında her ne kadar olumlu yaklaşımlara dönük sözler vurgular yapılmış olsa da, bu ifadelerin karşılığını bulduğu uygulamalar ve araçlar düzeyinde tam tersi durumların ortaya çıkması dikkat çekicidir. Somutlaştıracak olursak; toplumsal değerlerin, bireyci bir düşüncenin süzgecinden geçirilerek yazıldığı müfredat ve ders kitaplarında, hemen her şey (bilgi, beceri, yetenek, zekâ, iletişim vs.) hep birey bazlı olarak üretilmektedir. Zira küreselleşen

kapitalizmin gerektirdiği yüksek rekabet ve yarışma koşullarına uyum sağlayacak olan bireyin girişimci değerleri kazanması, birincil amaç olarak belirlenmiş durumdadır. Haliyle bireyin gelecekte piyasadaki olası performansına seslenen müfredat ve ders kitaplarındaki bilgi ve değerler, sosyal değil, ekonomik bir mantığa göre belirlenmektedir. Bu da müfredat ve ders kitaplarının yazılma ve uygulama sürecinde kamusal hizmet mantığından ziyade bireysel-ekonomik çıkarlar temelinde davranıldığını göstermektedir. Dolayısıyla, süreç böyle olunca, müfredat ve ders kitapları, özgürleşmenin ve yerliliğin değil, sömürü ve yabancılaşmanın araçları olarak şekillendirilmekte ve kullanılmaktadır. Bu mantıkla yetişen öğrenci daha az performans göstereceği için, sırtını devlete dayayıp yan gelip yatacağı için ilk hedef olarak devlet memurluğunu hedeflemektedir. Her yıl yapılan KPSS sınavına 2 milyona yakın öğrenci giriyor. Ve pek çok gencin en büyük hedefi haline geliyor. Daha idealist olanlar ise bir şirkette çalışıp yükselmeyi hedefliyor. Zirve olarak gösterilen yer ise bir patronun altında genel müdürlük pozisyonu oluyor...

Türkiye'de önemli yeniliklerin yaşandığı müfredat değişmelerinin 1924, 1927, 1938, 1949, 1956-57, 1970-72, 1982, 1991-92, 1997,2005, 2012-13 yıllarında gerçekleştiği söylenebilir. Müfredat yeniliklerinin ortalama 8-10

yılda bir yapıldığı görülmektedir. Bu değişikliklerin bir kısmı "doğal" ve "ortalama" zaman aralıklarında gerçekleşmekle birlikte, bazı değişikliklerin ülkenin yaşadığı olağanüstü hallerde ortaya çıkmış ve yeterince tartışılmamıştır. (G. Kırpık, 2014)

Türkiye'nin, ihtiyaç duyduğu doğru bir eğitim mekanizmasını kurması gerekmektedir... Öğrencilerimizin yetersizliği, Pisa testi başta olmak üzere, OECD ortalamaları göz önüne alınarak çeşitli kriter ve standartlara vurulduğunda başka türlü de düşünülemez.

Yeni müfredata "vatan sevgisi, nezaket ve görgü kuralları, sabır, adil olma, aile birliğine önem verme, bağımsızlık ve özgür düşünme, dürüstlük, misafirperverlik, saygı, sevgi, sorumluluk, temizlik" gibi değerler de öncülük edecek. Yani, öğrenciler derslerini öğrenirken bu değerlerin hayata geçirilmesi yönünde de eğitilecekler. Buna da itiraz olamaz. Hepsi de gerekli ve önemli kavramlardır. Kritik olan mesele şudur... Türkiye toplumu yaşadığı büyük problemlerden bağımsız değildir. On yıllardır etnik, dini, ahlaki, sosyal ve ekonomik sebeplerden dolayı bazı temel değerler erozyona uğramıştır. Hatta bazı değerler de yaşanan siyasal ve sosyal çatışmalar yüzünden gelişme veya olgunlaşma imkanı bulamamıştır.

Örneğin hükümetin Kürt meselesinde gelgit yaşamaması müfredata nasıl yansımıştır? Daha önce müfredatta "Kürt" kelimesine sa-

dece kurtuluş mücadelesindeki zararlı cemiyetler kısmında rastlıyorduk (Kürt Teali Cemiyeti). En az 10 milyon Kürt vatandaşımızın yaşadığı ülkemizde müfredatta sadece bu bölümde ve olumsuz olarak mı geçmeliydi? Edebiyat dersinin, halk edebiyatı kısmında orta oyunu bu gün tiyatro sahnelerinde dahi oynanmazken detaylıca anlatılmayı hak ediyor da, hala diri bir kültür olarak devam eden Kürt illerindeki dengbejerler müfredatta yer bulabildiler mi? Müzik dersinde düğünlerde oynan damat oyununun Boşnakçası öğretilemez mi? Alevilere ve Ermenilere ait olumlu bir şeyler olamayacak mı?

Dünün Türkiye'sinde vatandaş yerine devlet, adalet yerine otorite, insan hak ve özgürlükleri yerine ideoloji, yetki devri yerine merkezileşme, milletin menfaati yerine statükonun çıkarları söz konusuydu. Bu eski düzenin kilitlendiğini, mevcut sorunlara çare bulamadığını, bu yüzden de millete dayatılan kalıpların kırılması gerektiğini her vicdan sahibi artık kabul etmektedir. Müfredat meselesi de bu hassasiyetle ele alınmalı, yetkililerin hedefi; bilimle ilerleyen, temel dini bilgiler açısından donanımlı, dünyayı ve dünya sistemini tanıyan, organizasyon kabiliyeti yüksek, ülkesinin durumunu ve ihtiyaçlarının farkında olan, İslam kültür ve medeniyet tarihinin ana hatlarına vakıf, farklılıklara karşı müsamahalı, bilgiyi erdeme dönüştüren bir nesil yetiştirmek olmalı.

SORUN SİSTEMDE Mİ?

YAHYA ÖZBEK

Eğitim meselesi, üzerinde tartışılmaya değer önemli bir meseledir. Temel sorun, bu meselenin okul duvarları arasına sıkıştırılarak tartışılmasıdır. Hâlbuki, eğitim, hayatın her alanına etki eden ve hayattaki her gelişmeden etkilenen bir olgudur. Hayattaki her yeni deneyim, her yeni tecrübe eğitim sürecinin bir parçasıdır.

Hayata olan bakış açımız, hayata dair yaptığımız tanımlamalar eğitimden beklentilerimizi ortaya koyacak ve buna göre bir sonuç elde edilebilecektir. Aileler çocuklarını hangi amaca matuf okula göndermektedir? Hangi bilgilerin öğrenilmesi, hangi düşünce ve duyguların kazanılması hedefleniyor? Yoksa 'herkes okula gidiyor,

bizimki de gitmeli mi deniyor? Çocuklar okula gönderilirken hangi erdemleri kazanması öngörülüyor? Yoksa kaybettiği hasletler ileride kazanacağı iyi bir üniversite ya da sahip olacağı iyi iş imkânları dikkate alınarak göz ardı mı ediliyor? Maalesef çocuklarımızın aldığı eğitimin niteliğini önemsemeden çocuklarımızı en

popüler, en iyi okullara göndermek istiyoruz ve en iyi puanla okulu tamamlaması için varımızı yoğumuzu feda ediyoruz.

Peki deneme-yanılma yöntemiyle sınav sistemlerini, müfredatı yap-boz tahtasına dönüştüren eğitim sistemi yöneticilerinin ne gibi planları var çocuklarımız üzerinde? Sürekli değişen seçme, eleme yöntemlerine dikkat ettiğimiz kadar, eğitim sisteminin çocuklarımıza yüklemek istediği misyonu, kimliği dikkatle inceliyor muyuz? Bugün eğitim sorununu ele alırken sistemsel bir eleştiri getiremeyip sadece pedagojik sorunlar etrafında yoğunlaşmamız sorunu çözmüyor, yapısal olmayan çözümler sorunun derinleşmesinin önüne geçemiyor.

Kapitalist batıdan devşirilen eğitim modelleri, programlar nasıl kamu yararına sonuçlar doğurabilir? Çıkarıcılık ve bencillik üzerine kurulu bir düzenin dayattığı eğitim modeli nasıl bir öğrenci profili ortaya çıkaracaktır? Ahlâki

erozyonun derinleştiğinden bahsederken, bunun temellerine ne kadar inebiliyoruz? Öğrencilerine ahlaki öğretilerden bahseden bir öğretmen, yolsuzluğa bulaşmış siyasetçilere sırf kendinden gördüğü için ses çıkarmaz ise nasıl etkili olabilecek, nasıl örneklik teşkil edebilecektir?

Sahi öğretmenlerin yüzde kaç tüm bu sorunlar için çözüm bulma endişesini taşıyor? Öğretmenlerin kendilerine dayatılmış programlara rağmen gerçekleştirmek istedikleri bir hedefleri var mı? Yoksa genel olarak derse girip çıkıp, maaşını almaktan başka dertleri yok mu? Bu manada dertli ve ortak hedefe kilitlenen öğretmenlerin bir araya gelip alternatif bir eğitim modeli ortaya koymaları oldukça hayati bir konudur.

Eğitim sisteminin sorunlarını konuşacak olsak siyasi, ekonomik, kültürel sorunları da konuşmak zorundayız. Eğitim sisteminin sorunlarına bir bütünlük içerisinde yaklaşım çözüm geliştirmek zo-

rundayız. Yalnızca okuldaki eğitim sistemini konuşursak havanda su dövmüş oluruz. Örneğin, asgari ücretle, yoğun zamanlı çalışıp evini geçindirme derdine düşen anne-baba çocuğuna gerekli ilgiyi gösteremeyecek ve buradan doğacak boşluğu okul asla dolduramayacaktır.

Okullarda verilen eğitim, sorunların çözümü olmadı gibi eğitim sisteminin çözümüne yönelik tartışmalar da bütüncül olarak bir çözüme işaret etmiyor. Küresel bazda yaşadığımız dünyaya dair derdi olanlar, dünyada ne yapacağımıza dair derdi olanlar ve bu doğrultuda elini taşın altına koyanlar tüm sorunların üstesinden gelebilecektir. Bu derdi, bu sorumluluğu taşımak, dünyada varoluş amacımızı sorgulayıp ahiret yurdunu dünyaya tercih etmekten geçiyor. Ebeveynler ve öğretmenlerin bu bilinç ve sorumluluk etrafında kenetlenmesi gerekmektedir.

Vesselam...

İslâm Medeniyeti'nde EĞİTİM

ŞEYDANUR ERBAŞ

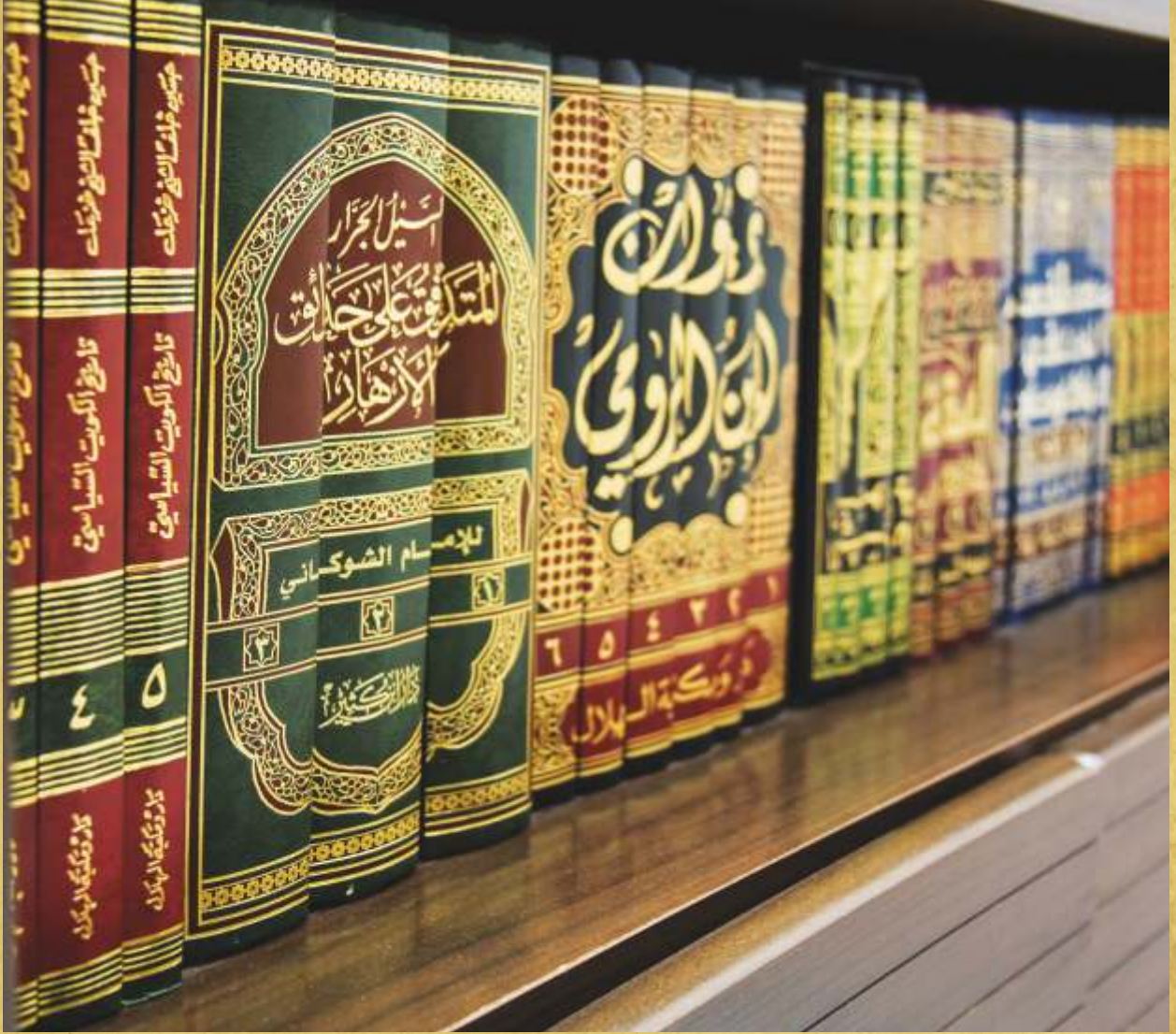

İslam Medeniyet'inde eğitimin temelini Kur'an-ı Kerim'in ilk inen ayetlerine dayanır. Alak suresinde eğitime ve öğretime teşvik eden şu ayetler konunun önemini vurucu bir şekilde ortaya koymaktadır:

Bu ayetlerden ilham alan Peygamberimiz Mescid-i Nebevi'yi inşa edişinin hemen ardından iç kısımda suffa denilen mekânı

**"Yaratan rabbinin
adıyla oku! O, insanı
alaktan (asılıp tutunan
zigottan) yaratmıştır.
Oku! Kalemle (yazmayı)
öğreten, (böylece)
insana bilmediğini
bildiren Rabbin sonsuz
kerem sahibidir."**

eğitim, öğretim ve ilmi faaliyetlere tahsis etmiştir. Buraya devam eden ilim mensuplarına "ashab-ı suffa" ismi verilmiştir. Bunlar Selman-ı Farisi, Ebu. Hureyre gibi Peygamberimizden öğrendiklerini yazan, yaşayan ve yayan büyük şahsiyetlerdir. İslami eğitim ve öğretimin merkezi haline gelen bu mekânda başta Kur'an-ı Kerim olmak üzere İslami ilimlerin

farklı alanlarında dersler yapılarak Müslümanların bilgi birikimleri geliştirilmeye çalışılmıştır. Vahyin inmeye devam ettiği bu süreç içerisinde ilmi ve öğrenmeyi teşvik eden pek çok ayet nazil olmuştur. Örnek olarak şu ayetleri zikredebiliriz:

"Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?; Eğer bilmiyorsanız zikir ehline sorunuz³; Allah'tan hakkıyla korkanlar Allah'ın alim kullandır⁴;" Bu ayetlerle birlikte Hz. Peygamber de pek çok vesile

ile ilme, eğitime ve öğretime teşvik edici konuşmalar yapmıştır:

"İlim öğrenmek kadın erkek herkese farzdır⁵; ilim Çin'de de olsa gidin alın⁶;" hadisleri bunlardan birkaçıdır.

Suffa'da yetişen alimler Medine civarındaki beldelere dağılarak insanları eğitmeye gayret etmişlerdir. Gerek Peygamberimiz döneminde gerekse halifeler döneminde her beldeye bir öğretmen gönderilerek eğitim ve öğretim ihtiyacı karşılanmıştır. Süreç içeri-

sinde bu beldelere mescitler yapılmış ve mescitler ibadet mekânı olmaktan çok, eğitim öğretim merkezleri olarak kullanılmıştır.

İslam tarihinin ilk asırlarında eğitim-öğretim ve ilmi faaliyetler mescitlerde yapılırken zamanla mescitlerin yanında medreseler inşa edilmiş ve bu faaliyetler buralarda yapılmaya başlanılmıştır. Medreselerde dini ilimlerin yanında müspet ilimler de her zaman okutulagelmiştir. Örneğin astronomi, fizik, kimya, biyoloji, mate-

matik gibi müspet ilimler medreselerin vazgeçilmez dersleri olmuştur. İslam medeniyetinde dini ilimler ile müspet ilimlerin arası kalın çizgilerle ayrılmamıştır. Bazı alimler dini ilimlerde zirve olabildiği gibi müspet ilimlerde de zirve olabilmektedir. İbn-i Sinâ bu konuda örnek verilebilecek en önemli isimlerden biridir. Küçük yaşlarda hafızlığını yapmış ve fıkıh, tefsir, İslam felsefesi gibi alanlarda ihtisas sahibi olduğu gibi tıp, matematik vb. tecrübi ilimlerde de ileri derecede söz sahibi olabilmektedir.

Eğitim ve öğretime verilen önem o kadar büyüktür ki Bedir Savaşında yakalanan her bir esir, on kişiye okuma ve yazma öğretmesi karşılığında serbest bırakılmıştır.

Farklı ilim dalları konusunda bilgi sahibi olmak Kur'an'ı daha iyi anlamaya yardımcı olmaktadır. Çünkü Kur'an'da farklı konularla ilgili ayetler mevcuttur. Örneğin astronomi alanında birkaç kitap, makale okuyan birisi Yasin Suresinin şu ayetlerini⁷ astronomi alanında hiçbir şey bilmeyen birine göre daha iyi anlar. Çünkü söz konusu ayetlerde güneşin yörüngesinden, ayın evrelerinden ve tüm bunların Allah'ın takdiri ile olduğundan bahsedilir.

İslam Medeniyeti hem kaynakları hem uygulamaları itibarıyla geçmişte nasıl eğitim, öğretim ve ilmi faaliyetlere önem verdiyse günümüzde de daha nitelikli insan yetiştirmek için geçmişin bu birikimden istifade etmek gerekir.

İslam medeniyetinde takip edilen

eğitim ve öğretim metodunda Peygamberimizin şu hadisinden yararlanmak mümkündür: "**Öğretiniz, kolaylaştırınız, zorlaştırmayınız. Müjdeleyiniz, nefret ettirmeyiniz.**" Bu aynı zamanda Kur'an'ın da metodudur. Çocuk eğitimi kapsamında Hz. Lokman'ın oğluna verdiği öğütlerin Kur'an'da örnek verilmesi bu amaca matuftur. Yine Allah'ın belirli yasaklamaları farklı zaman aralıkları ile inzal buyurması İslam Medeniyetindeki eğitimin kolaylaştırıcı metoduna önemli bir örnektir. Eğitim sırasındaki güler yüzlü ve bağışlayıcı bir tutum ilim talibini daha da şevklendirecektir.

İslam Medeniyetinde eğitimin ilk basamağı Peygamber Efendimizin Sahabe-i Kiram'a karşı yapmış olduğu konuşmalardır. Bu konuşmalardaki incelikler iyi bir şekilde tetkik edildiği ve uygulandığı takdirde İslami eğitim çok daha faydalı bir hale gelecektir. Bu ilkelere bazıları rivayet olunan hadisler çerçevesinde şu şekildedir:

- Peygamber Efendimiz anlatıklarını daima uygulamış, yaşayarak öğretmiştir. Abdestin nasıl alınacağını soran bir sahabiye bizzat abdest alarak göstermiştir.

- Öğrettiklerinin yazılmasını teşvik etmiştir. Kuran'ı vahiy katiplerine yazdırmış, ondan duyduğu her şeyi yazmaya gayret eden Abdullah bin Amr bin el-As'a da şöyle söylemiştir: "Yaz, nefsim kudret elinde olan Allah'a and olsun ki buradan haktan başka bir şey çıkmaz."⁸

- Peygamber efendimiz bir kötü-

lük veya hata gördüğü zaman onu yapan kişiyi değil davranışı eleştirmiştir. "İnsanlara ne oluyor, niçin şöyle söylerler, böyle yaparlar!" diye konuşmuş⁹, tek kişiye yönelmekten kaçınmış ve her zaman genel konuşmuştur.

Sonuç olarak bu ve benzeri ilkeler gözetildiği takdirde ideal bir toplum oluşur. Zaten İslam Medeniyetinde eğitimin amacı da ideal bir toplum meydana getirmektir. İdeal toplumu oluşturmaya yolu da eğitimden geçmektedir. Böyle bir toplumu oluşturacak bireylerin evrensel değerlere sahip olması gerekir. Bu evrensel değerlerden bazıları adalet, dürüstlük, yardımseverlik, fedakârlık, diğergamlık, iyilik, müsamaha, samimiyet, sevgi, saygı, sadakat vb. dir. Eğitim bilimleri içerisinde bir alt alan olarak belirlenen değerler eğitimine de İslam Medeniyetinde oldukça önem verilmektedir. Günümüzde bu değerlerle donatılmış ideal insanlardan oluşan ideal toplumlara ihtiyaç vardır.

Kaynakça

¹ Alak, 1-5

² Zümer, 9

³ Enbiya, 7

⁴ Fatır, 28

⁵ İbn Mace, Mukaddime, 17

⁶ Suyuti, Camiu's-Sağir, 1/310

⁷ Yasin, 38-40

⁸ Ebu Davud, İlim 3/3646

⁹ Ebu Davud, Edeb, 6

EĞİTİMDE YAPILANDIRMACI YAKLAŞIM

Yar.Doç.Dr. MAHMUT ZENGİN

Diriliş Saati: Yapılandırımcılık nedir? Ortaya çıkışı nasıl olmuştur? Postmodernizmle ilişkisi nedir?

Mahmut Zengin. Her toplumda eğitimin gerçekleştirilmesi bir temele dayanır. Her eğitim sisteminin bir felsefesi vardır ve bu felsefe sizin nasıl bir insan yetiştireceğinizi nasıl bir insan bekleceğinizi ifade eder. Modern bilim anlayışının eğitimde etkili olduğu dönemlerde genelde bir ülkenin bir toplumun kendi arzu ettiği vatandaş tipolojisi ve o yurттаş özelliklerini yansıtacak birtakım bilgi, beceri ve hissiyat gibi özellikleri kazanmasına yönelik bir çaba her toplumda olmuştur. Buradaki temel çıkış noktası devletin belirlediği programlar ile kendi belirlediği içeriğin çocuklara ve gençlere benimsetilmeye çalışması sürecidir. Burada amaçların, kazanımların ve içeriğin tamamen merkezi otorite yani devlet tarafından belirlendiğini görüyoruz. Post modern bilim anlayışı modern bilim anlayışının evrenselci tek tipçi anlayışına bir eleştiri getiriyor. Otoritenin ki bu otorite devlet ya da okulda öğretmen olabilir kendi belirlediği bir amaç doğrultu-

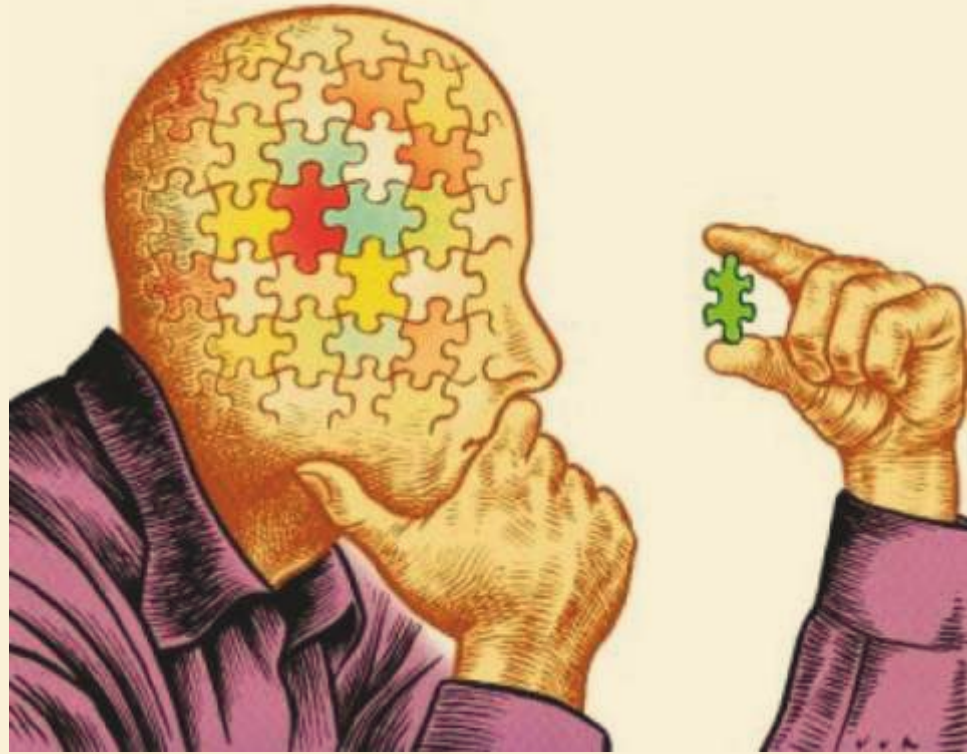
sunda bir içeriği genel geçer doğrular şeklinde öğrencilere öğretmeye çalışması ciddi anlamda eleştirmiştir. Özellikle 1960'lı yıllardan sonra özellikle batıda başlayan bireycilik, bireyi ön plana çıkarma ve bireyin aktif öğrenme süreçlerini kendisinin gerçekleştirmesine yönelik bir bakış açısı, gelişen bir ivme olarak kendini göstermiştir. Bu, öğretmenin veya bir otoritenin aktardığı bilgiler yerine bireyin kendi bilişsel süreçlerinden geçirdiği ve kendisi için yapılandırdığı bilgilerin daha anlamlı olacağına dair bir bakış açısıdır. Bu günümüzde öğrenci merkezli yaklaşım olarak ifade ettiğimiz bireyi öğrenmenin merkezine koyan anlayış yapılandırmacılıkla ilişkilendiren bir durumdur. Yapılandırmacılık, bir nevi post-modern bilim anlayışının eğitimdeki iz düşümüdür şeklinde değerlendirmeleri de görüyoruz. Çünkü yapılandırmacılığın ortaya koyduğu perspektif ile post modern bilim anlayışı uyuyor. Çünkü birey, merkeze alıyor ve bireyin kendisi için ürettiği yapılandırdığı her şey birey için doğru bir sonuç olarak kabul ediliyor.

D.S: Türkiye'deki durum nedir?

Mahmut Zengin: Özellikle 2004-2005 eğitim öğretim yılından itibaren yapılan müfredat güncellemeleri sonrasında müfredatımızın temeline yapılandırmacılık yerleştirilmiştir. Yapılandırmacılığın konulmuş olması farklı bir anlamı da çağırıyor. Öğrenci merkezli olarak ders işleyebilirsiniz ama neticede sizin arzu et-

tiğiniz bir bilgi ve sonuç öğrencilerin aktif çabası neticesinde elde diliyor. Yapılandırmacılık sizin öngördüğünüz sonucu her çocuğun aynı şekilde anlamasını ve yapılandırmasını doğru bulmuyor. Ders işlenişinden sonra öğrencilerin elde ettiği bilgiler arasında öğretmenin bir değerlendirme yapmasına da imkan vermiyor. Oldukça görece bir

öğretme sürecinde bireyi merkeze almış ve bireyin öğreneceği konu ile doğrudan etkileşim içinde olması ve bunu kendisinin anlamaya çalışması pedagojik olarak doğrudur. Burada problem olan şey sonuçta ne yapılandırdığı meselesidir. Kişi kendi bilişsel süreçleri ile olayı anlamlandırırsa bunu hayata uygulaması çok daha başarılı olabilir.

anlayışı da eğitim uygulamalarına dahil etmiştir.

D.S: Yapılandırmacılığın avantajları ve dezavantajları var mıdır?

Mahmut Zengin: Yapılandırmacılığa göre eğitim programınızı amaçlarınızı ve kazanımlarınızı önceden belirleyerek nasıl anlatabileceğinizi belirterek hazırlayamazsınız. Öğrenme-öğretme açısından baktığımızda özellikle

Ölçme değerlendirmede ise daha süreç temellidir sonuç odaklı değildir. Süreç içerisinde olayları nasıl yorumluyor hangi becerileri kazanıyor gibi süreç içerisindeki gelişimine odaklanan bir değerlendirme tarzıdır.

D.S: Yapılandırmacılığa din açısından bakarsak neler söyleyebiliriz?

Mahmut Zengin: Dini bilgi kaynağı itibarıyla sorgulayama-

duğumuz bir bilgi türüdür. Dini bilgi ile modern bilim anlayışının ortaya koyduğu bilgi arasında mahiyet farkı mevcut. Modern bilim anlayışının ortaya koyduğu bilgi gözlemlenebilen, ispatlanabilen bir bilgidir. Bu tür bilgideki paradigmayı veya metodolojiyi dini bilgi için kullanamayız. Dini bilgi doktrinel bir bilgidir; ön kabulleri gerektiren bir konudur. Bir örnek verecek olursak Allah'a iman konusunu ele alalım Allah'ın varlığı konusunu tartışsınız. Bazıları Onun varlığına bazıları Onun yokluğuna karar verebilir bu Yapılandırıcılık açısından bir sınıktı teşkil etmez.

D.S: Yapılandırıcılık din eğitiminde hiç kullanılamaz mı?

Mahmut Zengin: Kullanılabilir. İslâm düşünce geleneğinde de imanı ikiye ayırıyoruz. Taklidi imanı daha çok bir şeyin bilgisini olarak ele alalım. Allah'a inanmamız gerektiğine dair ön kabul olarak ele alalım. Aile ya da öğretmen gibi faktörlerle böyle kabul ve iman etmemizdir. Tahkiki iman ise yapılandırılmış iman olarak ele alalım. Bir insanın Allah'ın varlığını anlamaya çalışması ve bu bağlamda yapılandırıcı bazı süreçleri kullanması teorik olarak itiraz edeceğimiz bir konu değil. Dinin istediği sonuca ulaşamıyorsa öğrencinin dinin emirleri ve yasakları açısından problem teşkil etmeyecek bir sonuca ulaşması sürecinde onları rehberlik etmek suretiyle uygulanabilir. Bugün bizim öğretim programlarımız tam olarak yapılandırıcı değildir fakat yapılandırıcı süreçleri kullandığımız

bir uygulamadır.

D.S: Diğer dinlerin eğitimi açısından yapılandırıcılık nasıl kullanılabilir?

Mahmut Zengin: Yapılandırıcılık daha çok çoğulcu eğitim çok kültürlü eğitim gibi kavramlarla bağlantılıdır. İnsanı merkeze aldığı için ve insanın olduğu her yerde farklı anlama ve yaşama biçimleri olduğu için olaylara daha çoğulcu ve çok kültürlü boyutlardan bakar. Yapılandırıcılık çoğulcu ve çok kültürlü bir anlayıştır. Din açısından yapılandırıcılık hem kişinin kendi dinini hem de diğer dinlerle ilgili içeriği öğrenmesini öngörür. Hatta aynı sınıf ortamında birden fazla dine mensup insanların bulunduğu kendi perspektiflerinden bakabildikleri eğitim modellerini de öngörür.

D.S: Günümüzdeki eğitim metotlarındaki doğrular ve yanlışlar nelerdir?

Mahmut Zengin: Öğrenme-öğretme sürecinde bizim bu süreci nasıl öğrendüğümüz belirleyici. Öğretmenin mi yoksa öğrencinin mi daha aktif konumda olacağı belirleyicidir. Örneğin öğretmen çok fazla ön planda olacaksa geleneksel yöntemler dediğimiz anlatımda, soru cevap ve gösteri yöntemi gibi bizim arzu ettiğimiz şeyleri karşı tarafa aktaran yöntemler kullanılır. Öğrenci aktif olacaksa temele farklı şeyler koymak gerekir. Öğrencinin kendi bakış açısını ortaya koyabileceği yöntemler sağlamak gerekir. Bunun için de eğitsel oyunlar, drama uygulamaları,

örnek olay yöntemleri olabilir. Günümüzde bunlar ne kadar kullanılıyor dersek bunu belirleyen farklı mekanizmalar var. Öğretmenin yeterliliği, donanımı ve bu anlayışa verdiği önem; sınıf şartları, materyaller ve vakit, bu mekanizmalardan bazılarıdır.

Ayrıca öğrenci merkezli anlayış öğretmen açısından daha yorucu ve zordur. Öğretmen o süreci koordine eden kişi olduğu için genelde klasik anlayışlarını devam ettirme eğilimi gösterir.

Din açısından yapılandırıcılık hem kişinin kendi dinini hem de diğer dinlerle ilgili içeriği öğrenmesini öngörür.

D.S: Yapılandırıcı eğitimin hedefleri nelerdir?

Mahmut Zengin: Bireyin bilgiyi pasif bir şekilde almasından ziyade bilgiyi kendisinin yapılandırdığı bir anlayışı ortaya koymasınıdır. Eğitim açısından avantajlı tarafları olmakla beraber bazı riskli tarafları da vardır.

D.S: Hocam, Kıymetli zamanınızı ayırdığınız için teşekkür ederiz.

EĞİTİM - ÖĞÜTÜM

MUSAB ALTUNKAYNAK

"Çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine okul içinde veya dışında, doğrudan veya dolaylı yardım etme, terbiye" (bkz. TDK)

Sözlükte ki anlamına bakınca, bir kelime yalnız başına insana nasıl

da güven veriyor? En az su kadar, ekme kadar. Bütün insanlığın ortak gereksinimini tanımlayan başka bir kelime bulamazsınız belki de lügatta. Hatta insanlık olarak bir tribüne doluşsak, karşılıklı iki tribün arasında şu tezahüratlar yankılanırdı muhtemelen sırasıyla:

+ Eğitiiiiiiiiim?

- Şaaartt!

+ Eğitiim?

- Şaart!

+ Hep beraber?

+--+ Eğitim Şart! Eğitim Şart!
Eğitim Şart!

Bunu cehaletimizle yapılan bir karşılaşma olarak düşünürsek, gelinen noktada kendi kendimize çıktığımız mücadeleyi kaybediyoruz. Taktik ve antrenmansız olduğumuzdan her gün binlerce sakatlık yaşıyoruz. Geri dönüşümü olmayan sakatlıklar hem de. Alt yapımız bile o kadar kötü ki; oradan çıkanlar sanki daha fazla zarar veriyor kalanlara. Suç, elbette sadece müsabakada yer alanlarda değil. Bu müsabakayı yönetenler de bir o kadar suçlu. Vurulan birçok darbe görmezden geliniyor, çok kolay kural ihlalleri ya-pılıyor, yapılan hiçbir iyileştirme fayda etmiyor.

Affınıza sığınarak; konuya amiyane tabirle bodoslama dalmak, müsabakaya hızlı başladığımızdan değil, bunun eğitiminin, adabının bilinmediğindendir belki. Çok şahsi düşünüyoruz çünkü. Birbirimizi düşünmek şöyle dursun, hep yalnız bıraktık. Oysa sadece "eğitim"i yalnız başına bırakmamız کافی idi. "Eğitim metodu, eğitim durumu, eğitim alanı" gibi tamlamalarla kaybettik esas anlamı. Menbanın direk özüne inmekten se civarında oyalandık. "Eğitim" olarak ektiğimiz tohumların mahsullerini "Öğütüm" olarak topluyoruz.

Bu durumu bugün her alanda müşahade etme imkanına sahibiz. O tribün okullarımız, öğretmenler de yöneticilerimiz ise, alt yapı da her geçen gün yenilenen jenerasyondur. Dolayısıyla yöneticilerimizin nasiplenemediği eği-

timden direkt alt yapının, yani yeni neslin yalnız başına sorumlu tutulması kabil değildir. Eğitim sistemini bir ceza yöntemi olarak kullanmaya başladığımız günden beri, yeni nesil, suçça(!) bulaşmamak için elinden geleni yaptı. Yetmedi, kendi evlerimizde hapis-haneler inşa ettik onlara. Bilgisayar, akıllı telefon ve ranza/ masa ile donatılmış ultra lüks bir hücreye kapattık onları. Yani kendimizi bilerek/bilmeden gardiyan gibi gösterdik. Sonrasında da suçluymuş gibi muamele ettiğimiz onlardan saygı, sevgi, ilgi bekledik.

Dünyayı, kitle iletişim araçlarının içerisine sıkıştırıp önlerine koyduk. Oysa büyükleri olmalıydı onların dünyayı izlediği ekranı. Üniformayı giymek veya çıkarmak farklı bir kişilik katmamalıydı onlara. Eve gelince okulu, okula gidince evi özlemeliydiler. Elbette

sosyal yanlar katmalıydı okul, bilinç katmalıydı, görgü ve edep kaidesi katmalıydı. Ev ile okul arasında devr-i daim ile canlı kalmalıydı eğitim. Bu temennilerden uzak tuttuğumuz, eğitim hamiliğinden kaçındığımız bireyler, onlara sunduğumuz imkanlarla(!) kendi eğitmenlerini kendileri seçtiler. Kişiliği televizyon starlarından, mizahı sosyal medyadan, aile kavramını evlendirme programlarından, sosyalliği alışveriş merkezlerinden aldılar. Ve cezbetmemeye başladı edep söylemlerimiz.

Nakavt olan seviyemiz için geri sayım vaktimiz varken ki inşallah vardır, ayağa kaldırmak için "eğitim"i yalnız bırakmak lazım, birbirimizi değil. Cümleler devrik, "eğitim" yerle yeksan. Af ola!

HZ. MUHAMMED (S.A.V) ve SPOR ETKİNLİKLERİ-III

YUNUS ERDOĞAN

Bismillahirrahmanirrahim

Ağırlık kaldırma (Halter): Yapılan araştırmalara baktığımızda halter sporunun şimdiki gibi değil de, daha çok ağır kaya ve taş parçalarını kaldırarak yapıldığı bilinmektedir. Hz. Peygamber döneminde ise müsabaka olarak değil de daha çok eğlence amaçlı yapıldığı görülmektedir.

Hz. Peygamber bir gün aralarında, hangisinin daha kuvvetli olduğunu bulmak için büyük bir taşı yerden kaldırmaya çalışan bir grup insanın yanından geçmiş ve bu yarışlarında hiçbir kötü taraf bulmamıştı. (Hamidullah, 1980) Seferlerde ise zaman zaman savaşta katılanların can sıkıntılarını gidermek için aralarında yarışlar düzenlenirdi. Bu yarışlardan biri ağırlık kaldırma yarışması idi. (İbn

Hemmam, 1970).

Yüzme: İnsanoğlunun yüzme sporu ile tanışmasının tam tarihi bilinmemektedir. Çünkü o dönemlerde insanoğlunun yüzme ile spor olarak değil yaşam için ihtiyaç olarak tanıştığı bilinmektedir. İnsanoğlunun M.Ö 9000 yıllarında yüzdüğü Libya'da bulunan tarihi bir mağaranın duvarındaki resimlerden anlaşıldığı gibi Platon'un "Yüzmeyenler eğitimde zayıf kalırlar" dediği bilinmektedir.

Yüzme Hz. Peygamberin çocukluğunda annesiyle Medine'ye gittiğinde öğrendiği ve Müslümanlara tavsiye ettiği bir spor dalıdır. Nitekim bir rivayette "Çocuklarınıza atıcılığı ve yüzmeyi öğretiniz" dediği bilinmektedir. (Turan, 1985).

Yine başka bir hadiste İbn'u Ab-

bas'tan şu rivayet nakledilmiştir: "Rasulullah yüzdü ve herkes arkadaşına doğru yüzün" buyurdu. Kendisi de Ebu Bekir'e (ra) doğru yüzdü, ta ki varıp onu kucakladı ve "ben ve arkadaşım" dedi. Ayrıca Hz. Peygamber "Bir babanın çocuğuna yazı yazmayı, yüzmeyi ve atıcılığı öğretmesi, çocuğun babası üzerindeki haklarından" buyurmuştur. (Yılmaz, 1994).

Yaptığımız araştırmalar ve elde ettiğimiz bilgiler ışığında Peygamberimizin yüzme ve ağırlık kaldırma sporlarını teşvik ettiğini görmekteyiz. Ancak günümüzde bu spor branşlarının yapılırken Kur'an-ı Kerim'de belirtilen giyimkuşam ruhsatına uygun olmadığını hepimiz bilmekte ve görmekteyiz. Bu sebepten ötürü biz

Müslümanlar tarafından yapılacak olan bu spor branşlarının dini hassasiyetlere dikkat edilerek uygun bir giyim şekliyle yapılması gerektiğini asla aklımızdan çıkartmamaktır. Bu spor branşları dini hassasiyetlere uygun olarak nasıl yapılabilir? diye sorduğunuzdu dıyar gibiyim... Üzerine düşünöldüğü ve çalışmalar yaparak daha iyi çözümlerin ortaya çıkacağına inanarak âcizane düşünce, dördüncüsü Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de gerçekleşen "İslam Dayanışma Oyunları" adı altında düzenlenen müsabakalar başta olmak üzere konu ile ilgili önde gelenler bu sorunun çözümüne ulaşmak için çalışmaya başlayabilir. Bizler bunu henüz konuşma bile konuşmuyoruz. Ancak gündemimize aldığımızda zamanla gelişerek, üzerinde düşünerek ve daha uygun kalıcı çözümler bulabileceğimize inanmaktayım...

GÜNÜMÜZ VE SPOR

Son günlerde gündemde çokça adından söz ettiren Galatasaray-Fenerbahçe derbisi daha çok konuşulacağına benziyor. Maç gerek dünya basının da gerekse Türkiye medyasın da geniş yer buldu. Bu sebeplerden dolayı ben de yazımda bu derbiye çok fazla yer ayırma gereksinimi duymadım. Aslında değinmek istediğim medyada neredeyse hiç sözü edilmeyen başarılar. Şöyle ki; Dünya Kupalarına katılma mücadelesinde tarihin de ilk turdan öteye geçemeyen İran, 2018 FIFA Dünya Kupasına doğrudan

katılmaya hak kazandı. 12 ülkenin arasında yenilgisiz olarak dikkat çeken İran A grubunda mücadele etti. Grup maçlarına 2-0'lık Katar galibiyetiyle başlayan İran, devamında ise 6 galibiyet 4 beraberlikle mutlu sona ulaştı. Ancak benim için daha ilginç olan bir durum var. İran ile aynı grupta bulunan Suriye, A grubunun sürprizini yaptı. 6 yıldır iç savaşla mücadele eden Suriye, başkent Tahran'daki Azadi Stadı'nda İran'a konuk oldu. 2-1 yenik sürdürdüğü maçta beraberliği yakalayarak 13 puanla play off'lara katılmaya hak kazandı. Tarihinde bir ilki gerçekleştirdi.

Diğer yandan ise imkânları Suriye'den kat ve kat fazla olan A millî takımımız ise İzlanda maçı yenilgisi ile büyük bir hayal kırıklığı yaşattı. Peşine gelen Finlandiya beraberliği ise özür mahiyeti bile taşımadı. İşin üzücü olan tarafı Millîlerin kendi aralarındaki sorunu, antrenörlük konumundaki şahsiyetin mekân basmaya kalması, sözde dünya yıldızı olan sporcunun millî takımı bırakması daha sonrasında ise hiç bir şey olmamış gibi tekrar geri gelmesi bunların hepsi A Millî takıma büyük zararlar verdi. Hadi bunların hepsini bir kenara bırakalım... Peki ya A Millî takımın başına getirilen yabancı uyruklu antrenöre ne demeli, Türkiye'nin kendi yetiştirdiği spor adamları, antrenörleri bitmiş yurt dışından ithal adı "A Millî" olan takıma "A Millî"siz antrenör getiriliyor. Demek ki başarı parayla, namla, şanla, şöhretle ol-

muyor. Başarı çalışmakla, azimle, hırsıyla, mücadeleyle ve amatör bir ruhla oluyor. Ampute Millî takımı bunun en büyük örneği ve göstergesidir. Bir tarafta kısıtlı imkânlarla ŞAMPİYON AMPUTE MİLLİ takımı, diğer tarafta her türlü imkân ama hezimet. Şimdi sizlere sormak istiyorum hangisi ampute?

Türk sporu adına yapılan bu yanlışlardan, hatalardan ders çıkarılır ve artık rant odaklı, para odaklı değil de hak yemeden hak edene hakkını vererek başarı odaklı, edepli, disiplinli, dini has-

sasiyetleri yüksek, ahlak bilinci yüksek, Hz. Peygamberin sporcu kimliğinden yararlanarak sporcular yetiştirmemiz umuduyla... Dua eder, dua bekleriz.

Kaynakça:

- Hamidullah, Muhammed., (1980), *İslâm Peygamberi*, (çev. Salih Tuğ), İstanbul
- İbn Hemmam, (1970), *Ebu Bekir Abdurrezzak b. Hemmam es-San'ani Musannaf*, (11/444), Beyrut
- Turan, A., (1985), *İslamiyet'te Spor ve Önemi*, *Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları*, Ankara
- Yılmaz, Ö., (1994), *Sünnette Spor*, Atatürk Üniv., Sos. Bil. Ens. Y. Lisans Tezi, Erzurum

MODERN DÜNYAYA KARŞI BİR CEVABIMIZ VAR !

İHSAN ASLAN

“Yıllık kişi başına düşen milli geliri 65.000 \$ olan ülkelerin yanında, yıllık kişi başına düşen milli geliri sadece 300 \$ olan (günlük 90 cent) ülkelerin olduğu bir dünya.”

Dünya son yüzyılda, hiç olmadığı kadar hızlı akıyor. Artık hızına yetişemediğimiz, her an yenilenen, level atlayan, geride kalanı saf dışı bırakan, modern bir dünya ile karşı karşıyayız. Bu dünya Müslümanların inşa ettiği bir dünya değil. Bu sebeple Müslümanların hayat kitabı Kur'an'ın emirlerine, Müslümanların hassasiyetlerine göre şekillenen bir dünya göremiyoruz.

Modernizmi üreten batı milletidir. Batı'nın yenilikçi zihinleri, Ortaçağ'ın geri kalmış ve çürümüş pagan zihniyetine karşı bir çıkış kapısı aradılar ve bunu da modernizm ile gerçekleştirdiler. Hristiyanlığın kısıtlayıcı, eziyet edici, akıl dışı ve gerici zihniyetinden

kurtulan özgürlükçü, çıkarıcı, konfor ve zevk düşkünü bireyler bu arzularına ulaşmak ve yeniden kaybetmemek adına her türlü ahlaksızlığı, zalimliği, ikiyüzlülüğü yapmaya hazırılar ve gördüğümüz gibi bunları yapmaktan da çekinmediler.

Peki modern dünya, nasıl bir dünya?

Yıllık kişi başına düşen milli geliri 65.000 dolar olan ülkelerin yanında, yıllık kişi başına düşen milli geliri sadece 300 dolar olan (günlük 90 cent) ülkelerin olduğu bir dünya. Dünyanın en fakir 5'te 1'inin açlıkla boğuştuğu, en zengin 5'te 1'inin ise toklukla boğuştuğu bir dünya. Yeryüzünü yal-

nızca zevk almaktan ibaret gören ve birbirine bunu tavsiye eden insanlardan oluşan bir dünya. İhtiyacın değil, lüksün ve markanın peşinden koşan insanların dünyası burası. Kendi zevklerini başkalarının sefaletine borçlu olanların dünyası.

Tüm bu gerçeklerin farkına varamayışımız, modernizmin değişim hızının bir "morfin" gibi kullanılarak bizi uyuşturması ile izah edilebilir. İster istemez bu dünyanın içindeyiz. Modern akım ile birlikte bizde değişiyoruz, değişmek zorunda kalıyoruz, alışıyoruz. Modernizm akımının önünde durmak mümkün değil, yıkıyor insanı, paramparça ediyor, dur durak bilmiyor...

Çok değil bundan 10 sene önce-sine kadar odamızı dolduran bir yığın eşya, artık elimizdeki telefonların içine dolmuş durumda. Çalar saat, fener, radyo, müzik çalar, televizyon, telefon rehberi, ajanda, takvim ve daha nice... Dünyanın her yeriyle bağlantı halinde olan, trilyonlarca bilgiye anında ulaşma imkanına sahip olan, yemek tariflerinden, intihar tariflerine kadar her türlü bilgiyi önümüze sunan telefonlara sahibiz. Öncesinde bilgiye ulaşmada zorluk çeken insanoğlu, artık bilgiyi seçmekte zorlanıyor. İlk zamanlar çocuklarına, eşine telefon al(dır)mayan babalar, bugün aynı tepkiyi ve duruşu gösterebiliyorlar mı? Ya da başka türlü soralım.

Modernizme karşı olmak için telefonu çöpe mi atmak gerekiyor? Allah'ın verdiği ilmin Sünnetullah'a uygun olarak kullanılması sonucu

üretmiş olan telefon icadına mı bizim karşıtlığımız? Yanlış şeylere mi karşıyız yoksa?

Şunu söyleyebiliriz ki, insanlığın başlangıcından itibaren 1970'lere kadar gerçekleşen teknolojik gelişmelerin sayısı, 1970'den günümüze kadar gerçekleşen teknolojik gelişmelerin sayısından daha azdır. Önceden bir buluşun üzerine diğer bir buluşun eklenmesi veyahut daha da geliştirilmesi asırlar almaktaydı. Artık günümüzde bu gelişme süreci yıllara hatta aylara indi. Önümüzdeki yıllarda bu zaman dilimi çok daha kısılacak.

Robotik, elektronik, nöro-biyoloji ve daha birçok teknoloji alanında akıl almaz gelişmeler devam etmekte... Yapay zekalarını internetten bilgi alma yoluyla kat kat arttıran zeki robotlar, his yeteneğine sahip robotlar, yapay organlar,

DNA yapısına istenildiği gibi şekil verilerek canlıların fizyolojik yapısını inşa etme, insanı en ince ayrıntısına kadar inceleyen üst düzey MR, röntgen cihazları, zihinle yönlendirilen yapay kollar, eller, ayaklar...

Tüm bu olağanüstü gelişmelere, geri dönüşü mümkün olmayan ve hızla ilerleyen dünyaya karşı İslâm nasıl bir cevap verecek? Allah'ın dini, modern dünyanın içerisinde sıkışan, bunalan, anlamını yitiren, amacını kaybeden, savunmasız kalan insana nasıl yardımcı olacak?

Bizim kitabımız, muhatabına "ey insanlık!" diyerek seslenen bir kitap. Kur'an'ın içerisinde geçen bu hitaba, daha başka hiçbir kitapta rast gelmiş değilim. Bizler, bu Kur'an'ın gören gözü, konuşan dili, işiten kulağı, yürüyen ayağı olmamız gerekiyordu. Mü'minler

olarak, bu kitaba iman ettiğini söyleyen Müslümanlar olarak...

Peki ya gerçekten öyle miyiz?

Hangi soru çözüm getirecek modern dünyanın mazlumlarına?: "Sakız çiğnemek orucu bozar mı?!"

İslam insanlığın son adası... Denize düşmüş insanlık bu adaya çıkacak. İslam'ın, yeryüzünde Allah'ın bir barış projesi olduğunu haykırmamız lazım. İslam bunun için geldi. Yeryüzünü bir barış adasına dönüştürmek için. Bizi de büyükelçiler olarak görevlendirecekti. Barış elçileri olarak gittiğimiz yere mutluluk götürecekti. Saadet götürecekti. Saadet elçileri olarak. Peki bu açıdan bir sınava çekilsek karnemiz ne çıkar dostlar? Birakın İslam'ın kafire, zalime ne vaat ettiğini, Müslümanlara ne vaat ediyor? Hatta Müslümanlar Müslümanlara ne vaat ediyor?

"Ey Müslümanlar" diye çağırdığınızda, çağırmanın mezhebi, meşrebi ne ise, bakanlar da "o" oluyor. Ondan değilse bakmıyor. "Mü'minler ancak kardeşler." ayetinin şu anda Müslümanlar arasında bir karşılığı var mı?"

Yeryüzünde katledilerek öldürülen Müslüman nüfusunun %95'i, Müslümanlar tarafından öldürülüyor. %5'i ise kafirler tarafından. Evet bu vahim istatistikler karşısında şu soruyu tekrar sormamız gerekiyor. "Birakın İslam'ın kâfire, zalime ne vaat ettiğini, bu tür Müslümanlara (!) ne vaat ediyor?"

Modern dünyanın zenginleri, zalimleri, konformistleri bu saltanatlarını, rahatlarını Müslümanların arasındaki bu kargaşadan, kavgadan kazanıyorlar. Aklına, vicdanına, iradesine yön veremeyen Müslümanlardan kazanıyorlar.

Son yıllarda, Modern dünyada insanın insanla ilişkisine bağlı olarak; refahımız arttı, ancak refahımıza orantılı olarak cömertliğimizde arttı diyebiliyor muyuz?

Evlerimiz büyüdü, ancak gönlümüz de büyüdü diyebiliyor muyuz? Farkında mıyız?

Evlerimiz büyüdükçe gönüllerimiz küçüldü!

Elimizde maddi imkanlarımız çoğaldı, ancak şefkatimiz ve merhametimiz de o oranda çoğaldı diyebiliyor muyuz?

Hayat kalitemiz yükseldi. Bindığımız arabalar, oturduğumuz evler, giydiğimiz elbiseler, gittiğimiz hastaneler, yürüdüğümüz yollar ve kullandığımız kapacak dahi artık eskisi gibi değil. Peki tüm bunlarla orantılı olarak ahlâk kalitemiz ve din kalitemiz yükseldi diyebiliyor muyuz?

İnsanlar doktora giderken en bilgili, en uzman doktoru istiyorlar. Kumaş alırken en kalitelisini, kendi üzerinde en güzel duracak olanı istiyorlar. Peki insanlar kendilerine din alırken, dini bilgi talep ederken, öğrenirken de aynı kaliteyi istiyorlar mı? Ne yazık ki buna olumlu bir cevap vermek çok güç...

Modern akım, hayatımızdan o ka-

dar çok şeyi silip attı ve onların yerine o kadar çok şey getirdi ki, farkında dahi değiliz. Bu sebeple "modern hayat bizi etkilemez." deme lüksümüz yoktur. Bu akımın önünde de duramayız. Bu sel, önünde duranı, yıkıp geçer.

Peki ne yapacağız? Modern dünyanın üzerimize sağanak sağanak yağan yağmuruna karşı kendimizi nasıl savunacağız?

"YÖNETMEYİ ve YÖNETMESİNİ ÖĞRETECEĞİZ."

Hem kendimize hem de sorumlu olduklarımıza. Bir çocuğun elinden fitratını, zaaflarını çekip almazsınız. Mümkün değildir. Hadi mümkün olduğunu farz edelim: Çekip alsak bile bu doğru değildir.

Çocuk, öfkesini kontrol edemiyor. Öfkesini çekip alalım, doğru mudur? Hayır! Sevgisini, korkusunu, şehvetini kontrol edemiyor. Hadi hepsini çekip alalım, mümkün müdür? Hayır! Doğru mudur? Hayır. Çünkü bunlar fitrâtdir. Korku fitrâtdir, tedbir üretmek için Allah ikram olarak vermiştir. Öfke fitrâtdir, kendini savunması için Allah ikram olarak vermiştir. Şehvet fitrâtdir, soyunu devam ettirmesi için Allah ikram olarak vermiştir. Sevgi fitrâtdir, sevmese yaşayamaz, yaşaması için Allah ikram olarak vermiştir.

O zaman en doğru ve mümkün olanı yapacağız.

ÖFKEYİ, SEVGİYİ, KORKUYU, ACIYI, ŞEHVETİ, GÜNAHI, ZAAFI, MEZİYETİ YÖNETMESİNİ ÖĞRETECEĞİZ.

Modern dünyaya karşı Müslümanca bir duruşun nasıl olması gerektiğini öğreteceğiz. HEM KENDİMİZE, HEM DE SORUMLU OLDUKLARIMIZA..

Birkaç soru daha geliyor insanın aklına ister istemez...

Peki bunları nasıl yöneteceğiz ve modern dünya karşısında Müslümanca nasıl ayakta kalacağız?

Çözüm gayet net, ancak bir o kadar da zor:

"İRADEYİ, AKLI VE VİCDANI GÜÇLENDİRMEK!"

İnsanlık tarihi boyunca bu 3 değer, hiç bu kadar değerli olmamıştı. Eğer modern çağın gürleyip gelen saldırısına karşı meydan okuyacaksak, öyle bir insan tipi ortaya çıkarmak zorundayız ki, güçlü iradesi olsun, güçlü aklı olsun, güçlü vicdanı olsun...

Güçlü vicdanıyla insan, adaleti, merhameti ayakta tutacak ve zulmü yenecektir. Güçlü aklıyla, sağduyuyu, bilgiyi ve ilmi ayakta tutacak, cehaleti yenecektir. Güçlü iradesi ile de tercihini ortaya koyacak ve seçecektir. İyi kötüden, doğruyu yanlıştan,

hakkı batıldan, adaleti zulümden, tevhidî şirkten söküp ayıracaktır. Modern dünya ile mücadele ancak böyle mümkündür.

Değerli okuyucular, içerisinde bulunduğumuz durumun genel bir tespitini yaptıktan sonra, herkesin kendisini hesaba çekmesi, ve derin bir sorgulama yapması gerekiyor. Muhakkak ki gelecek, Kur'an'ın inşasıyla aklını kullanmayı bilenlerin olacak. Gelecek, Kur'an'ın inşasıyla iradesini tam kullananların olacak. Kuranda "irade" kelimesi 140 yerde geçmektedir, ancak bir kere bile isim halinde değildir. Hepsi fiil halinde kullanılmaktadır. Neden? Çünkü kullanılmayan, fiiliyata geçirilmeyen irade, yok hükmündedir. Bunu demek ister Kur'an. Yani aktif ve aktüel olarak kullanıyorsanız irade sahibisiniz. Kullanmıyorsanız iradeniz yok demektir. İşte bu sebeple gelecek, iradesini tam olarak kullananların olacak.

Yazımı neticelendirmeden önceki son sözlerim şunlardır ki; biz gençleri bekleyen, ileride evlatlarımızı ve torunlarımızı bekleyen dünya böyle bir dünya. Bu dün-

ya karşısında mücadele etmenin bir yolunun da bu anlattıklarım olduğuna inanıyorum. Bu derdi öncelikle kendimiz dertlenmeli ve soyumuzdan gelecek olan nesli, modern dünyanın tehlikelerine karşı korumalıyız. Bugün üzerimize düşen budur.

Derdini, amacını, sorumluluklarını unutan ve parçalanmış bir ümmette şahit olunca şu ayet aklıma geliyor.

Âl-i İmrân, 104. ayet: *"İçinizden hayra çağıran, iyiliği emredip kötülükten men eden bir topluluk bulunsun. İşte kurtuluşa erenler onlardır."*

Bu ümmetin içinde saf kalmış, bozulmamış bir topluluk, ümmeti yeniden inşa etme yetisine sahip bir toplum. "Maya toplum" yani. Tabiri caizse şu soruyu sormak lazım: "Peki, Allah hiç maya çalar mı?" Çalar. Buna dair delilimiz ise şu ayettir: "Ra'd, 11. Ayet: *"Şüphesiz ki, bir toplum kendi durumunu değiştirmedikçe Allah onların durumunu değiştirmez."*

Buradan anladığımız üzere, eğer toplumun bireyleri kendilerini değiştirirlerse, Allah da o toplumu değiştirmeye söz vermiştir ve toplumu değiştirirken de tabiri caizse ona maya çalarak bunu gerçekleştirir. İçerisinde maya topluluğuna sahip bir millet, bu şekilde inşa ve ihya olur. Derdimiz ve temennimiz "kaliteli bir maya" olabilmektir. Allah bizleri hakkın ve hakikatin mayası kılsın inşallah. Selam ve dua ile...

EN UZAK'A YOLCULUK

ZEYNEP ŞANLI

Dört köşeli bir ekranın başında-
yım, başım çok ağrıyor yine. Bil-
mem hangi sosyal medyanın
birinde dolanıyorum, bilmem kaç
saattir. Ara sıra mesajlar geliyor,
umursamıyorum. Bir şeyler arı-
yorum belli. Evvela ne aradığını
bilmeli insan, bilmiyorum. Ekran-
daki satırlarda birleşen harfler tek
tek uğruyor gözlerime, gidiyorlar
sonra. Sonra bir fotoğraf, gri kub-
benin, taş duvarların hâkim ol-
duğu bir fotoğraf. Öylece geçip

gitmiyor harfler gibi. Geçip gitmek
bir yana, gözlerimi öylesine yakı-
yor ki, hırçın bir ateşi seyreder-
ken gözlerime alevler sıçramış
gibi hissediyorum. Çünkü yanıyor
"en uzak meşid". Öylesine uzak
ki hepimize; hiçbirimiz bir kova su
alıp dökemiyoruz.

"Ne kadar uzak olabilir ki?" diye
geçiriyorum içim-den. Yürüyecek
olsam üç yüz otuz dört saatte
gidermişim, öyle diyor harita.

Gözlerimi kapatıyorum. Çünkü
gözleri kapatmak, insanın bulun-
duğu zaman ve mekândan sıyrıl-
masıdır. Gözlerimi açtığımda yan-
gının tam ortasında, Kudüs'teyim.
"Yazmak, göz göre göre bir ateşin
içine atmaktır bedenini" diyor bir
yazar. Ben de üç yüz otuz dört
saat yürüyerek değil, yazarak
gidiyorum bu yangına. Sıcaklığı
daha derinden hissediyorum
artık. Doğusuna doğru ilerliyorum
şehrin. Eski Kent'e gelmem uzun

sürmüyor, gözlerimi kapatınca uzak diye bir şey yok çünkü. Mağrib Kapısı'ndan geçince şu malum hiç var olmayasica mavi beyaz bayrakları görüyorum, sonra haremlik selâmlık ikiye ayrılmış bir duvarın karşısında gözyaşı döken insanları...

Morya Tepesi'ne yaklaştıkça başımın ağrısı kulaklarıma geçiveriyor, uğultular duyuyorum; "Aksa benim!" Uğultuları, "Aksa senin değil!" Uğultuları, "Aksa seninse, zaten benim değil!" Uğultuları... Sesler öyle yakın ki, sözde Aksa için bağırın o insanların ağızlarından salyalar saçtıklarını hissedebiliyorum. Aksa'yı sahiplenecek terk ediyor onlar. Midem bulanıyor, kulaklarımı tıkamakta buluyorum çareyi, susmuyorlar. Arada çatlaklardan sızan sular gibi kısıks sesler duyuyorum; "Aksa bizimidir!" Diyorlar. Kimse duymuyor onları.

Kulaklarımın zarına ulaşmaya çalışır gibi tikiyorum parmaklarımı ve yoluma devam ediyorum. Tepenin en uç noktasına ulaştığımda sarı bir kubbe karşılıyor beni. Tam da burayı Kubbet'üs Sahrâ'yı-Aksa sananların dahi Aksa üzerinde hak talep etmeleri gülünç geliyor, gülünmesi gereken halle-

rine ağlıyorum. Sahrâ'nın meydanındaki merdivenlerden iniyorum ağlayarak. On basamak indikten sonra Aksa çıkıyor karşıma. Adımlarım nasıl hem hızlı hem de yavaş anlayamıyorum. Yüzümden terler boşanıyor, adımlarım hızından yahut, Aksa'nın yangınından. Hava sıcak, hava Aksa'da hep sıcak. Serinlemek için kimse bir şey yapmıyor çünkü. İçeri girecekken önümün kesilmesi uzun sürmüyor. Önce ayaklarımdan, sonra başımdan ve kalbimden vuruluyorum. Aksa'ya giremiyorum. Gözlerimi kapattığımda yüzlerce saatlik yol bile hiç oluveriyor ama ben hayallerimde bile oraya giremiyorum. Hayallerimde bile Aksa yasak bize. Çünkü kimse elindeki suları bu yangına dökmüyor.

حجابی
رمز
حیاتی

**“İslam kriz dönemlerinde akla geliyor.
Kriz dönemleri geçince İslam'ı terk ediyoruz.”**

Atasoy Müftüoğlu

“Hakikat Bilincinin Kaybı”

Diriliş Saati: Müslümanların tekrar tarihin, nesnesi değil de, öznesi olması için bize düşen nedir?

Atasoy Müftüoğlu: Öncelikle belirtmek gerekir bu zor bir sorudur... Bunu cevaplamak için çok zorlu çalışmalar yapmak icap eder. Belki bugün bizim çözümlenmesi gereken en hayati sorumuz budur. Biz zorlu sorular sormayız, zorlu cevaplar da üretmeyiz. Neden tarihin nesnesiyiz? Ve yeniden tarihin öznesi olmak için ne yapmalıyız? Fakat sanki İslam dünyası toplumları bu farkındalığa sahip değillermiş gibi davranmaya devam ediyor. Tarihin öznesi olmak için büyük farkındalıklara, nitelikli farkındalıklara, derinlikli farkındalıklara sahip olmak gerekiyor ve bu doğrultuda çok kapsamlı çözümler yapmak gerekiyor.

Bizim kuşakların içinde bulunduğu, düşünce hayatı, kültür hayatı, entelektüel hayatı ve hatta ilahiyat hayatı, üzüntüyle belirtmek gerekir ki, bu tür çözümler yapmadılar; bu tür sorular sorulmadı ve bunların yanıtları da bulunmadı. Biz bu modern zamanlar boyunca hep yanlış umutlar biriktirdik. Yanlış, temelsiz gerçek dışı umutlar... Meselâ tarihin nesnesi olduğumuz için bugün İslam kısmi bir bağlamda yaşıyor, İslam bir gerçekliğin adı değil. Kısmi bağlam da folklorik bağlamdır, sembolik bağlamdır.

Türkiye bağlamında konuşuyoruz. Türkiye’de İslam’ın tek bir rüknu bile özgür değildir. Daha çok sembolik ve folklorik bağlamda bir İslam’ı temsil ediyoruz. Bizim kuşak olarak; düşünce hayatımız, kültür hayatımız, ilahiyat hayatımız doğdukları anda İslami

bilinç/kimlik alanına, düşünce alanına sormaları gereken soruyu hiçbir zaman sormadılar. Bu soru şuydu:

1) İslam, ontolojik meşruiyetini/ otoritesini/idaresini ne zaman nasıl kaybetti?

2) Otoritesini/meşruiyetini/ idaresini kaybetmesi dışarıdan kendisine dayatılan bir şey miydi? Yoksa kendi zaaflarından kaynaklanan bir sürecin sonucu muydu? Bunları düşünce hayatımız hiç konuşmadı. Bugün biz dehşetle şunu fark etmeliyiz. İslam’ın ontolojik meşruiyetini sağlayıncaya kadar hiçbir şey iyi olmayacak.

İslam’ın ontolojik meşruiyetinden kastım İslami bilginin bilgelikle de bütünleşerek yeniden tarihin nabzını tutar hale kendisini gerçekleştirmesidir.

Sizin kuşakların şunu konuşması gerekiyor. İslam dünyası toplumları, İslam tarihe çıktığında bilgiyi üretirken, bilginin sahibiyken bu bilgi modern bilgi gibi tek boyutlu bir bilgi değil; bütün boyutları içeren bir bilgi, yani bilgeliği de içeren bir bilgiydi. Vahyi ve akıl bütünlüğünü temsil eden bir bilgi... Zahiri ve Batini bilginin bütünlüğü-

olmak, tasavvufu tamamen reddetmek gibi anlamlar içermez. Ama eğer tasavvufun da bu bilginin reddedilmesi, aklın reddedilmesi konusunda sorumluluğu varsa bunun da tartışmaya açık olması gerekir.

Buradan şu noktaya gelmek istiyorum. Bir kişi İslam'ı seçtiği anda bunu fark eder. Yani az önce

nostalji üretmek, hamaset üretmek anlamına geliyordu. Bizim kuşaklar geçmişte ne olduğunu çokça konuştular, ama bugün ne olması gerektiğine ilişkin hiçbir çözümlenme yapmadılar.

Siz bugünde yaşadığınız için sizin bugüne karşı sorumluluğunuz var, bugüne bir şey söylemek zorundasınız. O halde sizin ku-

Tarihin dışına sürgün edilen bir kültür tarihe mecbur ve mahkum olmak zorundadır.

ünü temsil eden içsel bilgi...

İslam bilgiyi üretir, bunu küresel bağlamda insanlığın dikkatine kazandırırken, bu bilgi ve dille çok ciddi eserler üretirken, tarihin dili/nabızı/kalbi olurken ne oldu da daha sonra, aradan birkaç yüzyıl geçtikten sonra, bu bilgiye daha da yabancılaştılar? Ve hatta bu kendi ürettikleri bilgiyi nasıl reddettiler? Bilginin yerine nasıl sezgisel/mistik/batini bir dil geçti? Bunun cevabı henüz bulunabilmiş değildir.

D.S: Bu bağlamda tasavvuf gelişeneği hakkında neler söylersiniz?

Atasoy Müftüoğlu: Bunları konuşmak demek tasavvufa karşı

bahsettiğimiz gibi İslam bugün bir gerçeklik değil sadece kısmi bir gerçekliktir. Bu gerçekliğin tarihin dışına sürülmüş olmasıyla ilgili, özellikle düşünce hayatının, çok ciddi hesaplaşmalar yapması gerekir. Ne oldu da İslami bilgi/dil tarihin dışına bir bütün olarak sürgün edildi?

Tarihin dışına sürgün edilen bir kültür tarihe mecbur ve mahkûm olmak zorundadır. Nitekim bugün de yaşadığımız üzere tarihe mahkûm ve mecbur durumdayız.

Özellikle genç kuşakların bir şeyi fark etmeleri gerekiyor. Bizim kuşaklar bunu fark etmediler ve konuşmadılar. Çünkü İslami etkinlik daha çok romantizm üretmek,

şağa düşen, geçmişte ne olduğunu öğrenmekle beraber, bugünün dikkatini çekecek bir içerik üretmektir. **Derginiz aracılığıyla, bu röportaj vesilesiyle bir konuyu muhakkak tartışmaya açmak gerekiyor. O da şudur;** 16. yüzyıldan itibaren batı dışı bütün kültürler, çok sistematik/programlı bir şekilde, bir projeye bağlı olarak batılılaştırılmaya tabi tutuldular. Kültürlerin batılılaştırılması demek sekülerleştirilmesi demektir. Kültürlerin sekülerleştirilmesi demek dünyanın İslâm'dan arındırılması demektir. Kültürleri batılılaştıran ve sekülerleştiren irade İslam'ı dünyadan arındırırken İslam'a nerede, ne kadar,

nasıl yer verileceği konusundaki iradeyi de temsil ederek İslam'ı bireysel vicdana hapsedtiler. Ve sonra da kültürel emperyalizm yoluyla, sömürgecilik yoluyla, kolonyalizm yoluyla İslâm dünyasını bireysel dindarlığa ikna ettiler, ulusal dindarlığa ikna ettiler, devlet dindarlığına ikna ettiler, dinin bir maneviyat biçimi olduğuna ikna ettiler. Din işinin gönül işi olduğunu ısrarla vurgulayarak, dinin dünyayla ve tarihle temasının kesilmesini sağladılar.

D.S: Pekala, bugün Müslümanların kullandığı din dilini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Atasoy Müftüoğlu: Şu anda vurgulanması gereken bir nokta var, o da şudur... Bugün kullandığımız din dili 21. yüzyıla hitap etmiyor. Hatta hiçbir yüzyıla hitap etmiyor. Bugün kullandığımız din dili, bütünüyle ayrıntılara ilişkin bir dildir. Daha doğrusu bireysel dindarlığa ilişkin spekülasyonlardan ibarettir. Bu din dili, tarihin son birkaç yılını, daha çok batını/

metafizik spekülasyonlarla geçirmiştir. İslâm'ın yeniden tarihine dönüşüne ilişkin herhangi bir tartışma yapmamıştır. Mesela bugünler duyuyorsunuz; pek çok vakıf (örneğin Kur'an'ı Araştırmalar Vakfı, İslam'ı Araştırmalar Vakfı gibi) İslam'ı ve Kur'an'ı tanımlama noktasında çok ciddi çalışmalar yapıyorlar. İslam'ın ve Kur'an'ın tanımlanması konusunda birçok akademik, kültürel çalışmalar yapan topluluklar, İslam'ın ve Kur'an'ın nasıl yeniden tecrübe edilebileceğine ilişkin bir tek cümle dahi kurmuyorlar. İslam'ın ne olduğunu tanımlamamaya çalışıyoruz, tekrardan nasıl tecrübe edilmesi gerektiğine ilişkin bir tek öneri/program/proje ortaya koymuyoruz. İslam yeniden nasıl tecrübe edilebilir?

Biz bugün çok açık bir şekilde bir dünya görüşü ve hayat tarzı emperyalizmine maruz kalıyoruz. Hiç kimse İslami referansları kullanarak düşüncesini açıkça ifade edemiyor. İfade ettiği andan itibaren entelektüel terörizme tabi tutuluyor, kültürel terörizme tabi tutuluyor, ideolojik terörizme tabi tutuluyor. Siz siyasal iktidarda olduğunuzu düşünüyorsunuz, ama kültürel iktidar seküler dünyanın elinde. Seküler dünya görüşünün diktatörlüğü şu anda yürürlükte. Meselâ konferanslar yapan konuşmacılar, bilim adamları, akademisyenler, ilahiyatçılar vs. sekülerizmin diktatörlüğüne ya da mutlakiyetçiliğine ilişkin eleştirel tek imada bulunmazken; İslam'ın görelî hale gelmesiyle de ilgili herhangi bir kaygı ve endişe izale

etmiyorlar. İslam nasıl görelî hale geldi? Haşa, görelî hale getirilebilir miydi? Bir tarafta sekülerizmin diktatörlüğüne katlanırken diğê bir yandan İslam'ın görelîliğine de katlanıyorsunuz.

İslam'ın görelîliğinden kastım şü. İslam kimi dönemlerde bir fonksiyon ifa etmiş olabilir, ama bu dönemde bunu yapamaz.

Bizim bugün İslam'a nispet ederek kullandığımız dilin otoritesi yoktur, yaptırım gücü yoktur. Biz İslam'ı gerçek dünyada değil duygusal düzlemde tecrübe ediyoruz.

Yine bugün düşünen her Müslüman'ın öncelikle farkına varması gereken bir şey var iken, bir ömür fark etmediğimiz bir şey var. Bugün bizim hayatımıza Aydınlanma döneminin yanlış/sahte/ideolojik mutlakları yön veriyor. Siz ancak aydınlanma filozoflarının, ki hepsi din düşmanıydılar, belirlediği sınırlar içinde ancak dindar olabiliyorsunuz. Yani yanlış mutlaklar nihai mutlağın sınırlarını belirliyor. Böyle bir çelişki olamaz. Bunun İslami bir karşılığı yok. Sizin İslami konumunuzu/ pozisyonunuzu/, sorumluluğunuzu, işlevlerini Aydınlanma'nın icat ettiği yanlış mutlaklar belirliyor. Ve siz hayatlarınızı da inançlarınızı da o yanlış mutlaklara göre değerlendiriyorsunuz. Bunun mazur görülebilir bir tarafı yoktur.

Buradan kalkarak şunu söylemek istiyorum. Türkiye'de düşünce hayatı, kültür hayatı, ilahiyat hayatı çok ciddi şekilde bir kötürümlükle (geçmişe tapınmak) ma-

luldür. Nostalji, romantizm, hama-set dışında hiçbir şey üretilmiyor. Yani otoritesi olan sözcükler üretilmiyor, otoritesi olan eserler üretilmiyor, yankısı olan çalışmalar yapılmıyor. Çünkü kültürel iktidara yabancılaşmışsınız. Bugün hayatın merkezinde ekonomik iktidar var. Çünkü ekonomi bütün zamanların putu haline gelmiştir. Kültür ise hayatın ve tarihin kıyasına sürgün edilmiştir. Sizi hayatın dışına

atan şey seküler/modern kültürel iktidardır. Nihayetinde siz bugün başka bir kültürel iktidara maruz kalırken bunu tarihin kıyasından takip ediyorsunuz. Sizin kuşakların yapması gereken, 21. Yüzyılın dikkatini çekecek kültür üretmesi gerekiyor, felsefe üretmesi gerekiyor, sanat üretmesi gerekiyor, bir siyaset felsefesi perspektifi üretmesi gerekiyor.

Şimdi tekrar sorunun başına dönelim. 1) Eğer biz gerçek anlamda

İslam'ı temsil etmek istiyorsak, İslam'ı yeniden bir dünya vizyonu içinde tarihte belirleyici ve tayin edici kılmak istiyorsak tarihin son 500 yılında ne olup bittiğine ilişkin hem içe doğru hem dışa doğru tarih felsefesi çözümlemesi yapmamız gerekiyor.

2) Tarih bilinci çözümlemeleri yapmamız gerekiyor.

3) Bilinç tarihi çözümlemeleri yapmamız gerekiyor. Bir de özellikle İslami bünyeye yönelik olarak entelektüel tarih çözümlemeleri yapmamız gerekiyor. Biz büyük adamlar ve büyük olaylar tarihini okuyoruz, entelektüel tarihe ilişkin hiçbir şey bilmiyoruz. Eğer yeniden tarihin öznesi olmak istiyorsak; bu konuda kültür hayatımız, düşünce hayatımız, ilahiyat hayatımız sorumluluk almak istiyorsa; tarihin son 500 yılında İslami dünyada ne olup bittiğine ilişkin eleştirel çözümlemeler yapmak gerekiyor.

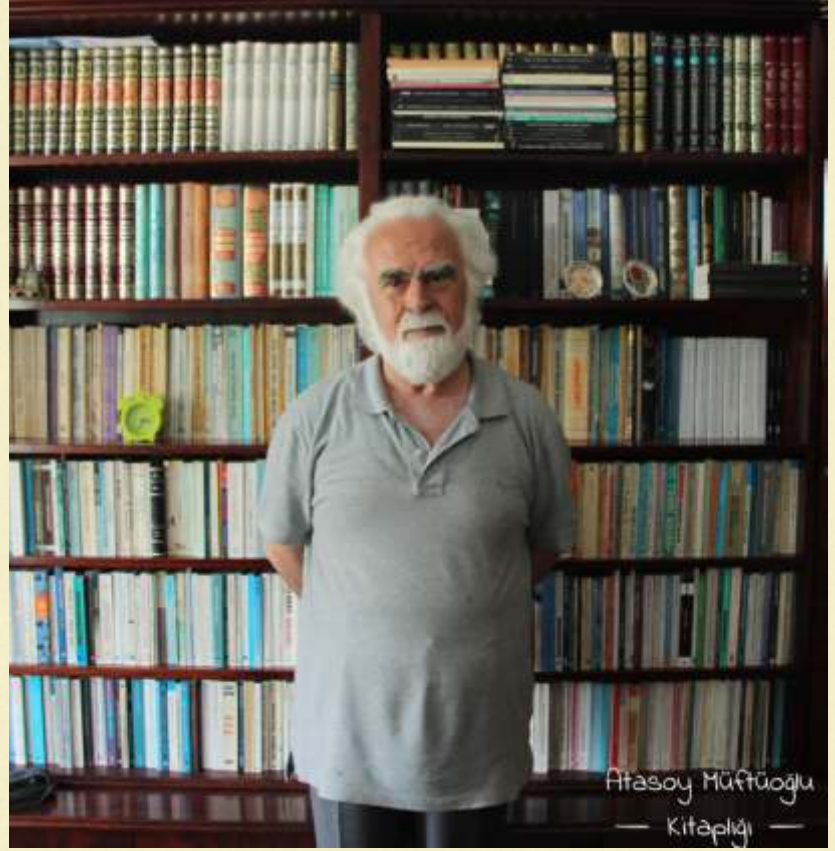
Geleneğimiz eleştiriye izin ve imkan vermiyor. Halbuki İslam eleştiriye son derece önem vermektedir. Çünkü eleştirmedeniz yanlışları biriktirmeye devam edersiniz. Gelenek eleştiri yerine taklit ve itaati koyuyor. Taklidin ve itaatin mutlaklaştırıldığı bir toplumda düşünceye hayat hakkı yoktur. Çünkü taklit ve itaat eden bir toplum düşünceye ihtiyaç duymaz, düşünce ihtiyacı duymaz. Taklidi ve itaati gelenek haline getirmiş bir kültür sorgulamaya/hesaplaşmaya ihtiyaç duymaz, sadece taklitle devam eder.

D.S: Ortadoğu sınırlarının emperyalistler tarafından yeniden çizilmeye çalışıldığı bir dönemde İslam ülkelerinin mevcut pozisyonlarını nasıl görüyorsunuz?

Atasoy Müftüoğlu: Biz (hala kendisini Müslüman olarak İslam'a nispet edenleri kast ediyorum) İslami referanslarımızdan koştuk. İslami referanslarımızı kullanmıyoruz. Çünkü İslami referanslarımızın hiçbir otoritesi/değeri/belirleyiciliği kalmadı. Çünkü bugün İslam toplumlarında herkes günü kurtarmaya çalışıyor. Herkes anlık çıkarılara yönelik olarak anlık yanıtlar üretmeye çalışıyor.

Ewela şunu hatırlamamız gerekiyor. İslam dünyası toplumlari, biz herhangi bir sorunla karşı karşıya geldiğimizde, bunun hep dışarıdan kaynaklandığını söyler. Çünkü bu bizi sorumluluk almaktan kurtarır. Halbuki pek çok sorunun kaynağından bizim kendi zaaflarımız olduğunu düşünmemiz gerekir.

İslam dünyası toplumlari ilk büyük felakete milliyetçilik sebebiyle maruz kalmışlardı. Şimdi bir kez daha yeniden milliyetçilik sebebiyle yeni bir felakete maruz kalıyorlar. Ulus devlet kutsallari İslami kutsalların önüne geçmiştir. Ki bu her ülke için böyledir. Ulus devlet realizmi, devlet realizmi İslami referansların önüne geçmiştir. Bugün emperyalizme karşı cevap vermek için yapılması icap eden tek şey İslami dayanışmanın gerçek kılınmasıdır. İslami dayanışmanın gerçek kılınabilmesi için bizim kuşatıcı, kapsayıcı

Atasoy Müftüoğlu
— Kitaplığı —

İslam kültürü medeniyetinin yeniden hayata geçirmemiz gerekir. Hangi milliyetçilik olursa olsun her biri çok kibirdir, narsisttir. Her kibirli milliyetçilik bu kibri yüzünden rakip milliyetçiliği aşağılar, tahkir eder. Milliyetçiliklerin birbiriyle rekabet ettiği bir politik dünyada hiçbir zaman uzlaş/bariş olmaz. Olan şey anlık ve pragmatik uzlaşlardır.

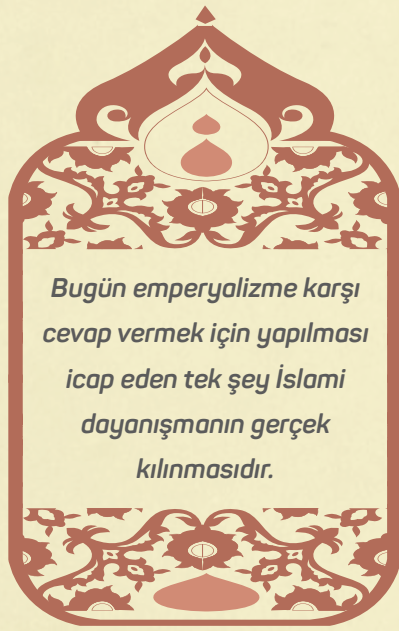
Her şeyden önce şunu bilmek gerekiyor. Ulus devlet Fransız ve İngiliz icadı bir yapıdır. Batıların kendi tarihlerinin ürünü olan kimi kavram ve kurumları İslam dünyasına ihraç ediyor olmasının nedeni bizim/bizim zaaflarımız. Çünkü burada yeni bir siyasal model üretememekten kaynaklı bir problem var. Siyasal model üre-

temeyince doğal olarak yanlış mutlaklara mecbur ve mahkum oluyorsunuz.

D.S: İslam dünyasının halihazırda İslami bir model oluşturamamasını neye bağlıyorsunuz?

Atasoy Müftüoğlu: Eğer bugün gerçek bir İslami düşünce hayatı olsaydı liberalizmle, kapitalizmle, demokrasiyle hesaplaşıyor ve yerine yeni bir İslami modeli önerebiliyor olacaktı. Bugün kendisini İslam'a nispet eden bir toplumun kapitalizme mecbur ve mahkûm olmaktan daha beter bir trajedi düşünülemez. Çünkü kapitalizm ekonomik ahlâksızlıktır, vicdansızlıktır, merhametsizliktir, barbarlıktır. Müslümanların böyle bir kurumla uzlaşmış olmasından daha büyük bir düşünüş tasavvur edilemez. Bu

düşüş bizim hakikat bilincimizi kaybettiğimize işaret eder. Hakikat bilincimizi kaybetmemiş olsaydık önce toplumsal anlamda kapitalizme karşı toplumsal bir bilinç somutlaşmış olacaktı, kapitalizm tarafından araçsallaştırılıyor olmaktan herkes nefret ediyor olacaktı. Fakat toplum hakikat bilincini kaybedince, daha doğrusu toplum evlele kültürel nitelikleri/derinlikleri kaybedince, daha da açarak söyleyelim (bunu

ısrarla söyleyelim) Türkiye toplumu maço bir toplumdur. Bu maço toplum maço bir kültürü tüketmektedir. Daha doğrusu kültürsüzlükle maluldür. Eğer kültürel bir hassasiyet söz konusu olsaydı, düşünsel ve felsefi bir hassasiyet söz konusu olsaydı, böyle bir kaygı söz konusu olsaydı, hatta daha da vahimi bağımsızlık söz konusu olsaydı böyle mi olurdu?

Mesela Türkiye yaşadığımız bu tarihsel dönemde her gün ideo-

lojik anlamda terörize ediliyor, felsefi anlamda terörize ediliyor, kültürel anlamda terörize ediliyor, politik anlamda terörize ediliyor, fiziksel anlamda terörize ediliyor. Türkiye'deki Müslümanların, iktidar sahiplerini kast etmiyorum, kendilerini İslam düşüncesi/felsefesi/kültürü ışığında bu düşüncenin meşruiyetini temsil edecek bir otorite ortaya koymaları gerekirdi. Bunu yapmıyorlar, sadece ve sadece hamasetle kendilerini savunuyorlar. Kendisini sadece hamasetler savunan bir toplum için bir gelecek tasavvur edilemez. Bugün İslam dünyasının içinde bulunduğu durumun hem İslami bir açıklaması yoktur hem de akli bir açıklaması yoktur.

Zamanında İngiltere ve Fransa tarafından çizilen sınırlar şimdi Amerika tarafından yeniden gözden geçirilmeye çalışılıyor. Ve bugün ulus devletler, sömürgeciler tarafından çizilen bu sınırları sahiplenme çabası içindedirler. Herkes bu sınırlar üzerinde titriyor. Yani sınırları kaldıralım demiyorlar, bir İslami birlik/dayanışma/ittifaktan kimse söz etmiyor.

Çünkü ulus devlet realizmi İslam'ın yerine geçmiştir. İslam bütün ulus devletler tarafından amansız ve acımasız bir şekilde istismar edilmektedir.

İslam kriz dönemlerinde akla geliyor. Kriz dönemleri geçince İslam'ı terk ediyoruz. Türkiye örneğinden bakacak olursak... 15 Temmuz saldırısı emperyalist bir projeydi. Bu proje dini bir topluluğu araçsallaştırarak, yani nurculuk+neonurculuğun araçsallaştırılması suretiyle, İslam'ın görelî hale getirilmesini amaçlıyordu. İslam'ın emperyalistleri tehdit etmeyecek hale gelmesini amaçlıyordu bu proje. Fakat 15 Temmuz sonrasında bu projeye cevap vermek için oluşturulan dil de bir o kadar korkunçtur. Bu dil milliyetçi bir dildir, sağcı bir dildir, folklorik bir dildir. Ne yazık ki biz bu dille sadece hamaset üretiyoruz. Bugün İslam dünyası toplumları maruz kaldıkları ideolojik terörizme, entelektüel terörizme, felsefi terörizme, kültürel terörizme yanıt verme iktidarına sahip değildiler. Çünkü (burası çok önemli) her toplumda yüzlerce

binlerce mehdilik iddiasında bulunan klinik vak'a "mübarek zat" dini hayata yön verirken, hesap saatinde sizlere imdat etmek üzere görevli olduklarını iddia eden ayrıcalıklı kişiler ortada dolaşırken, bugün İslam dünyası toplumlarında maruz kaldığımız bu ideolojik, entelektüel ve felsefi terörizme yanıt verecek bir tek küresel entelektüel düşünürümüz yoktur. İslam vicdanını ve bilincini temsil edecek bir tek düşünürümüz yoktur. O halde dini hayatın çok ciddi yapısal sorunları var demektir. Bu bünye her türlü müdahaleye açık hale getirilmiştir. Çünkü bu büyük müdahalelere karşı bir kültür oluşturamıyorsunuz. Büyük kültürlerin önünde ulus devlet kutsalları bir duvar olarak karşımıza çıkıyor. İslam ailesini içine alan (örnekleştirilmiş, basmakalıplaştırılmış, homojenleştirilmiş bir toplumdaki bahset-

miyorum; bütün renklilikleri içeren bir kültürü kast ediyorum) o büyük kültür kuruluncaya kadar biz bu kültürel saldırılara cevap verme iktidarına sahip olamıyoruz. Onun için dün İngiltere ve Fransa üzerimizde rahatlıkla çalışırken, bugün Amerika üzerimizde rahatça çalışabiliyor.

Hayatın merkezinde ekonomik kutsallar olunca, ekonomik kaygılarla bütünleşen toplumun asla ve kat'a bir bağımsızlık kaygısı söz konusu olamıyor. Sizin bağımsızlığınız her gün rencide edilirken toplumsal bir infial duygusu yükselmüyor. Bu açıdan bizim yapısal sorunlarımız var. Bu yapısal sorunları biriktirmek yerine bunlara ilişkin çözümler yapmak gibi acil bir sorumlulukla karşı karşıyayız.

Bize zaman zaman şu öğretiliyor. Diyolar ki; "Coğrafya bir kaddedir.

Bölgede petrol var. Dolayısıyla bu petrol emperyalistlerin her zaman iştahlarını celp ediyor." Coğrafyanın kader olmaktan çıkarılması bizim bilincimizle/bilinçsizliğimizle alâkalı bir şeydir. Eğer İslami bünye bir dayanışma ortaya koyarsa, coğrafya kader olmaktan çıkacaktır. Bu halklar neden bir türlü dayanışmıyorlar? Etnik bencillikleri yüzünden, mezhep bencillikleri yüzünden dayanışmıyorlar. Peki mezhep bencilliğinin yerine niçin İslami referansları koymuyoruz? Hem kendimizi İslam'a nispet ediyoruz, hem de İslam'ı etnik ve mezhepçi bencilliklere alet ediyoruz. Bütün bu çelişkileri aşacak bir büyük kültür oluşturmak zorundayız. Bunu yapmak da sizin kuşakların öncülüğünde mümkün olacaktır.

D.S: Ufkumuzu aydınlatan hoş sohbetiniz için Allah Rız olsun hocam.

SAVAŞIN ÇOCUKLARINA

Kurşun sağnakları köküne değince yeşerendir,
Benim sevdiğim.

Gövdesinde, kör çakıyla kazınmış aşk hikayeleri
Kabarmış harfleri var bu aşkların
Ve benim sevdiğime pusatları kuşandıran da
O yaralardır.

Dar-ı Uhrasının selameti için
Darbe-i azaplara göğüs kabartır
Çünkü onun azığı mızraklardadır.
Çünkü nefes alamaz o kavgaların göbeğinde olmadan
Kavga de'b-i kadimdir çünkü onun için.

Hiç de masum olmayan sabahları var bu memleketin
Uyanınca tanklar, tüfekler görüyorum
Hiçte masum olmayan akşamları var bu memleketin
En hızlı okunan ezanlar bitince
Roket sesleri çınlatıyor kulaklarımı.
Ve seslere varınca, işte ben sevdiğimi orada görüyorum
Çünkü kavga, de'b-i kadimdir onun için.

Makberleri mesken edinendir benim sevdiğim.
Çünkü bilir o makberlerin hepimiz için yurt olduğunu,
Bilir ancak makberde olmakla mümkün olacağını def-i ihtiyacın
Çünkü onun yüređi göđe hasrettir.

Ayağım çıplak saçlarım pasak içerisindeyken
Harplerin içerisinde toplayıp menekşeleri
Tepelere, en yukarılara çıkarıyorum aşkın çitalarını
En yukarılara.
Sağanakların kaynağına dokununcaya dek.
Çünkü razı olmaz düşük rakımlı aşklardan benim sevdiğim
Onun yeri dađlardır, dik yamaçlar.
Denize sıfır badiyelerde, bukleli saçlarla karayellerin aşkları
Umurunda değildir.
Onun gövdesi, dağların sabah çiğleriyle nemlenir
Yamalı gocuğuyla çıkarır aşkın neferini göklere
Ve yađmurları getirir bana,
Kar tanelerini.

MUSTAFA HELVACIOĞLU

KİBİR GÖMLEĞİNİ ÇIKAR!

MUSAB GÖKTAŞ

Dille yapılan, görmeden konuşulan, yaşamadan anlatılan Müslümanlık, herkesin kolayca yapabileceği, ayırıcı değeri olmayan bir Müslümanlıktır. Ama duruma şahit olunca, ya da birebir etkilenen konumunda bulununca Müslümanlığın aslında ciddi bir dirayet, sabır ve iman gerektirdiğine ka-

naat getiririz. Bazen ise onlarca yıl konuştuğumuz, örnek şahsiyetlerden, hocalarımızdan dinlediğimiz hatta kendimizin başkalarına telkin ettiği düşünceleri, hiç farkına varmadan çiğnemiş oluruz. Belki de gece başkalarına anlatırken, sabah anlattıklarımızın tam tersini yaparız. Kendi durumumuzun bilincinde olmadan

başkalarını eleştirmeye kalkarız. Kendimizin doğrular içinde yüzdüğünü sanırken, aslında kibir çukurunda heba olur gideriz...

Kibir öyle bir hastalık ki, kendini kibirli olarak görmeyen, "Bende kibir yok!" diyen herkeste var! Cümleleri peşi sıra "Ben" ile başlayanlarda kibir var! Kendini otorite sananda, sağdakine yan gözle bakanda, yolda yayılarak yürüyende, ağa gibi oturanda, kendi içinden bile olsa "ama ben daha ..'yım " diyende, kusura bakmayın ama kibir var! Ve bu kibir, işte bu kibir, bizi bitiren en önemli sorunlarımızdan... Bizi bir araya getirmeyen, birbirimizi dinletmeyen, saydırmayan, sevdirmeyen yani bütün nifakların en başında hep kibir var! Ve bu kibir hayatın her döneminde farklı ortamlarda, farklı şekillerde üzerimize tezahür etmekte...

Üzerimize ne giyersek giyelim, nedense en üste bir kibir gömleği giyiyoruz. Belki de gerçek kimliğimizi açığa çıkartmıyor bu gömlek. İnsanların bize ulaşmasını ve bizim de onlara ulaşmamızı engelliyor. Hayatın farklı safhalarında, farklı kibir gömleklerimiz oluyor. Birini çıkarıp bir

diğerini giyiyoruz. Evde, okulda, işte hep ayrı ayrı formlara bürünüyor. Her yeni başlayan safhada, artarak devam edeceği gibi, artık farkına varılmayacak kadar vücudumuzu kuşatmış da olabiliyor.

İş hayatında çalışanlar, kibirden uzak insanlara hasretler. Kast sistemi sosyal düzende yok oldu denilmesine rağmen, iş dünyasında halen var. Bu sistem sıfatları insaniyetin önüne geçiriyor. Tahsilli olup rica etmeyi unutan, emir kipinde hayatlarını sürdüren insanlar, rol model olacakları yerde, kendine antipati beslenen şahıslar haline geliyorlar. Hele Müslüman oldukları, namaz kıldıkları bilinen insanların, bu şekilde davranmaları hem İslam'a hem de Müslümanlara

çok ciddi birer darbe indiriyor. "Onlar yeryüzünde tevazu ile yürürler" diye yazan bir kitaba bağlı olduğunu söyleyenler kendileri ile çelişiyorlar. Bu insanlarda başkasını hor, hakir görme, insanlara yukardan bakma gibi hasletler olunca, zaten İslam'a karşı önyargıları olanlar, taşları yerine oturtamayanlar, gitgide "yol"dan uzaklaşıyorlar.

Biz, yaşamının hiçbir evresinde kibre, gösterişe, asabiyete bulaşmamış bir Peygamber'in ümmetiyiz. Hem tevazünün zirvesi olmuş hem de bu şekilde kitleleri yönetmiş, yönlendirmiş bir örneğimiz var. Hz. Muhammed (s.a.s)'de gördüğümüz gibi, insanlara karşı üstünlük taslamadan, mütevazı bir şekilde idare edebilmek, demek ki Allah'ın da biz-

den beklediği şey. Ve eğer bunu yapabilirsek, muhakkak ki Allah hem kendi hayatımızı hem de bulunduğumuz yeri çok daha güzel hale getirecektir.

Hayatımızın gelecek evrelerinde her nerede, her ne pozisyonda olursak olalım, yeryüzünde mütevazı bir şekilde yürüyalım. Kibir hiçbir Müslüman'a yakışmayacağını bileceğimiz gibi, İblis'ten Kabil'e, Firavun'dan Tağutlara kadar yerilen her şahsın kendi kibrileri yüzünden yerildiğini unutmayalım. Şu hakikat aklımızdan hiç çıkmasın; "Üstünlük ancak takva iledir!". Başka hiçbir ayırıcı özellik, bize diğerlerinden üstün kılamaz. Ve kibir gömleğimiz üzerimizde oldukça ne bu dünyada ne de ahirette kendisinden razı olunan bir kul olamayız. Vesselam.

KALP COĞRAFYAMIZIN MEDENİLEŞMESİ

RABİA BAŞIBÜYÜK

Musab (ra) Darul Esad'da İslam'ı tebliğ etmeye devam ederken uzaktan iki kişinin onlara yaklaştığını gördü.

Yanındaki kişi ona şöyle söyledi; *"Eğer bu iki insanı kazanırsak Yesrib bizimdir..."*

Yesrib onların, yani İslam'ın olacağı...

Dilinden şu sözler döküldü vahyin ilk öğrencilerinden ve hicretin ilk öğretmeninden; *"Ya Rabbi ihlasımı derinleştir, ihlasımı arttır, sözüme tesir ver ki şu iki insana hidayet şerbetini içireyim."*

Gelen kişiler Useyd ibni Hudayr ve Evs Kabilesi'nin reisi Sa'd ibni Muaz'dı. Bu kişiler Musab'ın Medine'de ki yaptıklarından rahatsız olmuş, onu öldürmeye gelirken, biraz sonra hayat bularak onun yanından ayrıldılar. Aynı zamanda Sa'd(ra) ile birlikte onun kabilesi de iman dairesine girdi...

Ve Yesrib'de bir yıl sonra bu ihlâslı öğretmen sayesinde İslâm dininin ulaşmadığı ev kalmamıştı. O artık hayırlı Musab olmuştu...

Yesrib gibi zor bir coğrafyanın Medine kılınışının ilk tohumları bu ihlas ile gerçekleşmişti...

Peki Musab bin Umeyr'in(ra) iki önemli kişiyi İslam'a davet edeceği sırada Rabbinden istediği ihlâs neydi?

İlk olarak Kur'an'a kulak verelim; *"De ki: Şüphesiz bana, dini Allah'a has kılarak O'na ibadet*

*etmem emredildi."*¹

Kur'an dini yalnız Allah'a has kılarak gönülden yapılan ibadetlerin kabul edileceğini birçok ayette bizlere söyler. Terim olarak bakıldığında ise ibadet ve iyilikleri riya ve çıkar kaygılarından arındırıp sadece Allah için yapmaya ihlas denir.

İbadet ve iyilikler ancak Allah için yapıldığında bizi aydınlatır ve çevremize de bu ışık yayılır. Örneğin beş vakit namaz ihlâslı bir şekilde kılındığında içten dışa/bireyden topluma uzanan bir dönüşüm sağlar. Namazımızı ikame ederek ihlâslı bir şekilde kıldığımızda bizleri hayasızlıktan ve kötülüklerden² alıkoyarak beraber aynı zamanda toplumsal ıslaha da kapı açar.

Maun Suresi'nde dinin direği olan namazı ciddiye almayanlardan, namazıyla gösteriş yapanlardan ve aynı zamanda bu kişilerin ufak bir yardıma dahi engel olduklarından bahsedilir.

"Surede Allah'a gönülden ibadet etmekle, yardımlaşma ve dayanışmanın dindarlıkta birbirinden ayrılmaz oluşu vurgulanmıştır. Buna göre gerçekten dine inanan ve ahiret sorumluluğu taşıyan insan hem Allah'a hem de yaratılmışlara karşı ödevlerinin bilincinde olup bunları tam bir ihlâs ve samimiyetle yerine getirendir."³

Namazımızı yalnız ihlâs ile kıldığımızda ve gereklerini yaptığımızda bizi o dehşetli uyardan alıkoyar; *"Vay o namaz kılanların haline."*⁴

Namaz, diğer ibadetler aynı zamanda yaptığımız iyilikler ihlâs ile anlam kazanır ve dönüşüm bu şekilde gerçekleşir. İbadetin, iyiliğin özü ve ruhu ihlâstır. Özü ve ruhu olmayan bir şeyin varlığından söz etmek mümkün müdür?

Toplumsal yardım ve tebliğ faaliyetlerinden, muhacirlere karşı tutumlarımıza, aile bireylerinin birbirine karşı tavırlarından tüccarların ticarete birbirleriyle ilişkisine kadar yaşıyor olduğumuz problemler ibadetlerimizdeki ihlâssızlıktan kaynaklanır.

Musab (ra) gibi neticeler elde etmek istiyorsak samimiyeti kuşanıp ilk önce kendimizi sonra toplumu ihya etmemiz gerekir. Yaşadığımız kurak yerleri Medineleştirmek istiyorsak ilk önce kendi gönül coğrafyamızdan başlamalı ardından çevremize bu medeniyeti yaymalıyız. Biz namaz kılanlar, oruç tutanlar, zekât verenler, her türlü toplumsal faaliyet içinde olan insanlar olarak yaptığımız her şeye ilk önce Allah'ın adı ile başlayıp sonra ihlâs ile devam etmek zorundayız, ki seferlerimiz bizi hayırlı ümmet eylesin... Ve unutmamalıyız ki kurak çöller ancak riya, çıkar kaygılarından arındırıldıktan sonra ihlâs yağmurunda yeşerir...

KAYNAKÇA

1- (Zümer Suresi-11)

2- (Ankebut- 40)

3- (Kuran Yolu Türkçe Meal ve Tefsir / Maun Suresi Tefsiri)

4- (Maun Suresi-4)

YÖNLENDİRİLMİŞ İLETİ

NİSA AYDIN

Bilim, merak ve ihtiyaca binaen ortaya çıkmış gerçekliktir. İlk Çağ'dan itibaren üst üste eklenerek varlığını devam ettirmektedir. Bilimin ortaya çıktığı ilk dönemlerde din ile bilimin ilintiliğini genelde rahiplerin bilim insanı olduğundan anlayabiliriz. Animistik anlayışa sahip olan ilk medeniyetlerin de bilim alanındaki gelişmeleri de bu doğrultuda olmuştur. Gözlemler, sebep-sonuç ve o zamanın rasyonalist bakış açısıyla kozmolojik düzenle aralarındaki bağlantıyı keşfetmeye çalışmışlardır. Bilim sadece son yüzyıllara ait(miş) gibi gösterilse de geçmişi oldukça eskilere dayanır. Evet yüzyıllar öncesinden gelen bir şeyler var, belki üstüne eklenerek belki eklenmeksizin gelen cerrahi operasyonlar, prototipler, ilk kabartma haritaları vs... Örneğin Merkator projeksiyon yöntemini Çin Medeniyeti M.Ö. 10. yy.da keşfetmiştir fakat Batı 16.yy (1569) da bulunduğunu beyan eder.

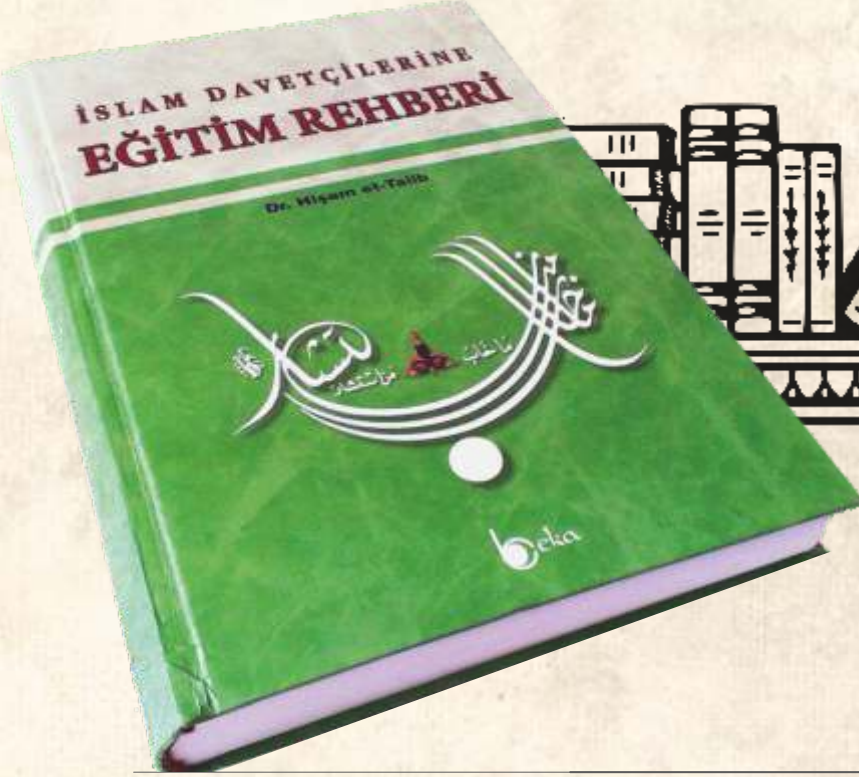
İlk medeniyetlerin bilime olan katkılarında kısaca bahsettikten sonra Orta Çağ'da bilim nasıldı? Avrupa'da skolastik düşüncenin ve engizisyon mahkemelerinin kabul gördüğü bir dönem. Bu yüzden Avrupa'da bilimden söz edil(e)miyor. Orta Çağ'da bilim denilince akla Endülüs gelir; bilimin temellerinin atıldığı Endülüs Emevi

Devletinde tıp, astronomi, felsefe gibi alanlara ortam hazırlanmıştır. İbn Rüşd, Avrupa'nın skolastik düşüncüyü had safhada yaşadığı 'Karanlık Çağ'da felsefe öğrenmenin dini bir zorunluluk olduğunu söylemiştir. Sosyolojiyi kuran, tarihe psikolojik yorumları ekleyen felsefeci İbn Haldun'dur. İlaç bilimi ve teşhis koymada dünyayı yönlendiren İbni Sina'dır. Avrupa Endülü'sü yoksaymış ve yok etmiştir. Rönesans ve Reform dönemi Endülü'sün bir mucizesi olarak karşımıza çıkmıştır.

21.yy. da bilim ise, tarihte kalmanın en temel ilkelerindedir. Güç, rekabet, ekonomi, siyaset üzerinden varlığını (gücünü) dünyaya hissettirir. Müslümanlar bilimin peşinden irfan için koşar; Batı ise güce ulaşmak için. Günümüzdeki ülkelerin konumu Batı ile ilişkileri ne ölçüde sağlamsa o oranda şekillenmiştir. İhsan Fazlıoğlu'nun da dediği gibi "*Öteki milletler ve kültürler ya bu geçmişte katkıları oranında ya da yeni durumun kendilerine etkisi oranında dikkate alınmışlardır; bu şekilde alınmaya da devam edilmektedirler.*" diyor. Afrika'nın Batıyla veya dünya ile olan ilişkisi bize haritalarda yansıtılmaktadır. Örneğin; Dünya haritasına baktığımızda Kuzey Amerika'nın Güney Afrika'dan yüz ölçüm açısından daha çok yer kapladığını görürüz.

Kuzey Amerika'nın yüz ölçümü 24.710.000 km², Güney Afrika'nın yüz ölçümü 30.370.000 km² dir. Bizim hayali haritalarımızda her zaman Kuzey Amerika daha geniş bir yer tutar. Yine harita üzerinden gidecek olursak; Avrupa'nın etkisini de görürüz. Bizler kıtaları sayarken Avrupa'yı neden anakara olarak değerlendiririz? Avrupa'yı anakara yapan nedir?

Geçmiş dönemlerde bilim ihtiyaca ve merağa binaen ortaya çıkmış günümüzde ise siyasi çıkarlara hizmet eden bir yol haline getirilmiştir. Ama bu demek değil ki sadece siyasi çıkar üzerine bilim çalışmaktadır burada kastettiğim şey bilimin amacından saptırılmış olmasıdır. Dönemsel farklılıklara baktığımızda dönemin ideolojik değişiklikleri doğrudan hayatın hemen her alanına sirayet etmiştir; bilimde bunlardan biridir. Kapitalist düzenle beraber sadece kâr ve güce odaklanan teknoloji de bu değişiklikten etkilenen alanlar arasındadır. İlk Çağlarda din ile bilim birbirinden ayrılmaz bir parçayken Orta Çağın Avrupa'sında da din ile bilimin birbirine zit iki alan olduğunu görüyoruz. Peki günümüzde durum nedir? 21. yy. da bilim, her soruya cevap veren bir argüman haline gelmiş ve dinin yerini almıştır. Din ile bilimin buluştuğu ortak nokta varlığı ya da dünyayı anlamlı kılmaya çalışmalarıdır.

KİTAPLIK

İslam Davetçilerine Eğitim Rehberi
Dr.Hişam et-Talib

RABIA RÜMEYSA ARSLANTAŞ

İnsan sosyal bir varlıktır. Toplum içinde yaşamaya muhtaçtır. Toplumun sağlıklı ve imanlı yetişmesinde Müslümanım diyen her birey sorumludur. Zamanımızın çoğu nerede geçiyorsa; Okul, hastane, ev, kurs, ofis... Oradaki insanlara (Elbette önce kendimize) iyiliği emretmek ve kötülükten sakındırmak zorundayız. Hatta ve hatta her birimiz Vakia suresinde bahsedilen "öncüler" vasfını arzulamak durumundayız ki Allah'a yardım etmiş olalım. Rabbim de bu takdirde bize yardım edeceğini ve ayaklarımızı sabit kılacağını müjdelemektedir. (Muhammed Suresi 7)

Kitabımızda tam da bu gayede olanlara tebliğ vazifesini en verimli şekilde nasıl yerine getireceğinin yol haritasını sunmaktadır. Karşımızda MSA (Kanada da ki Müslüman Öğrenciler Birliği) müdürü, IIFSO'nun (Uluslararası İslam Öğrenci Kuruluşları Federasyonu) ikinci

genel sekreteri olan, IIT'nin (Uluslararası İslam Düşünce Enstitüsü) kurucu üyelerinden olan bir isimdir. Dolayısıyla yılların tecrübesini okura sunmaktadır. Kitabın hedefini ise "İslam ümmetine öncülük edecek liderler yetiştirmek" olarak açıklamaktadır.

Kitap, beş ana kısım ve otuz yedi bölümden oluşmaktadır. Bu bölümlerde hedef belirlemek, plan yapmak, ekip kurmak, yönetmekten kendini kişisel olarak geliştirme, medyayı etkin kullanma, giyim kuşam, nezaket kuralları, iletişim sanatlarına kadar bir liderin tüm vasıflarına değinmektedir. Ayrıca gençlere nasıl ulaşılır, eğitim programı nasıl yapılır, gençlik kampı nasıl planlanır, eğitimin verimi nasıl ölçülür, geri dönüş nasıl sağlanır gibi soruların yanıtıdır.

Bunun yanında birlik olmazsak topal kalacağımızı, bulunduğumuz

kurum ve konumda ekip halinde sevgi ve saygıyla çalışırsak verimi kat kat artıracığımızı anlatmaktadır. Kişisel kırıntılarımızı bir kenara atıp hizmet için tüm Müslümanların tek yürek olması gerektiğini savunmaktadır. Böylece İslâmî oluşumlar kısır kurumlar olmaktan sıyrılır, halka yayılır.

Takdir edersiniz ki 21. yy'da insanlık ve dâhi Müslüman gençlik bilecek ya da bilmeyerek birçok izm'in ya üyesi, ya hayranı, ya izleyicisi olmuştur. Saçma sapan yığınla fikir medya aracılığıyla genç dimağları bulandırmaktadır. İnsanlığı fitrata çağırarak ise bu kirliliği farkedendenlerin en büyük gayesi olmalıdır. Efendimiz'in (sav) "Hepiniz çobansınız" (Buhari/nikâh) hadisini bir şiar edinmeliyiz. Bu kitapta tam olarak bunu nasıl yapacağımızı anlatmaktadır. Kitabı öncelikle lider konumunda olanlara sonrasında tüm Müslümanlara şiddetle tavsiye ediyorum.

DÜNYA HAYATI BİR ALDANIŞTIR!!!

Ey insanları!

Haberiniz olsun ki, Allah'ın vaadi muhakkak haklıdır.

Sakin bu dünya hayatı sizi aldatmasın, sizin o aldatıcı

şeytan sizi, Allah hakkında da aldatmasın.

(Fatiha/5)

Fotoğrafçı:
ŞAMİL TAŞÇI

1/60

f/10

ISO: 100

10mm

TİN SURESİ

HALİME KILIÇ

Rahman Rahim olan Allah'ın adıyla

Mekke'de, nazil olan bu sure 8 ayettir. Adını birinci ayetten alır. Surenin muhtevasına baktığımızda vahyin ilk yıllarında indiğini görmekteyiz. Çünkü surede, küfür ile iman arasında şiddetli bir mücadelenin başladığına dair bir işaret yoktur.

1- İncire ve zeytine andolsun.

Surenin bu ilk ayeti müfessirler tarafından iki şekilde yorumlanmıştır. Birincisi bunlardan kasıt yediğimiz yemişlerdir. Fayda ve şifasına binaen bunlar üzerine yemin edilmiştir. Fakat surede bu görüşü destekleyen başka delil bulunmamaktadır. İkincisi ve surenin bağlamına daha uygun olan görüş ise bu ağaçların çokça bulunduğu toprakları yani Akdeniz'in doğusuna sınır olan ülkeleri Filistin ve Suriye'yi sembolize etmektedir. Nasıl ki Amasya denince elma, Finike deyince portakal aklımıza geliyorsa, 'Tin: İncir'den kasıt Şam diyarı, 'Zeytun'dan kasıt da Filistindir. Şam tarafları, burada üzerine yemin edilen zeytin ve incir bölgeleri

Allah'ın şerefli elçisi Hz. İsa'nın (a.s) dünyaya geldiği Beyt-i Makdis civarıdır

2- Sina dağına,

Sina Dağı ise Hz. Musa(a.s)'ın peygamberlik yaptığı kendisinden sonra da Hz. İsa'yı da bağlayan öğretilerin indirildiği yerleri sembolize etmektedir.

3- Ve şu emin beldeye (güvenilir şehre).

Son olarak bu güvenli beldeden maksat ise son peygamber Hz. Muhammed (sav)'in doğduğu ve ilâhî çağırısı aldığı Mekke'dir. Bu emin belde Hz. İbrahim (a.s) duasıdır. Zira O: *"Rabbim burayı emin bir bölge yap ve halkından Allah'a ve ahiret gününe iman edenlere bereketli rızıklar bağışla..."* (Bakara 126) demişti.

Buraya kadar ayetlerden çıkardığımız sonuç bir beldeyi bir dağı mübarek, mukaddes ve emin kılan vahyin orada nazil olması, orada hayata geçirilmesidir. Zira bir beldeye vahyin dediği uygulanıyorsa orası emin, güvenli ve yaşanılır olmaktadır. Değilse dünyanın hali zaten ortadır.

4 Doğrusu, biz insanı en güzel bir biçimde yarattık.

Rabbimiz mübarek kıldığı mekânlara yemin ederek dikkatlerimizi insanın yaratılışına çekmektedir. Ve en güzel kıvamda yaratıldığımızı hatırlatır. Evet, bizler bedensel, zihinsel ve ruhsal açıdan öyle potansiyele sahip yaratıldık ki; fitrat formatımızı bozmadığımız sürece önce benliğimizi sonra etkileşim içinde olduğumuz çevremizi en güzele çevirecek meziyetlerle donatılmışız da haberimiz yok. İşte bu surenin bizlere fısıldadığı hakikatlerin ilki;

"Andolsun biz Âdemoğullarına çok ikram ettik. Onları karada ve denizde taşıdık. Onları güzel rızıklarla besledik ve onları yarattıklarımızın birçoğundan üstün kıldık." (İsra 70) Tin suresinde özellikle enbiyanın ortaya çıktığı yer üzerine yemin edilerek *"İnsanı en güzel şekilde yarattık"* buyrulmuştur. Yani onu öyle güzel şekilde yarattık ki, arasından büyük peygamberler çıkardık. Bu peygamberlere Allah'ın yarattıklarının ulaşabileceği en yüksek makamı verdik.

5- Sonra da aşağıların aşağısına çevirdik.

En güzel kıvamda yaratılan insan aklını ve iradesini Hak'tan yana kullanınca meleklerden bile üstün olurken, Allah'tan başkasını ilâh edinince hayvanlardan da aşağı seviyeye düşmektedir. Aslında bu kendi tercihinin sonucundan başkası değildir. Bir insan en güzel şekilde yaratıldıktan sonra cismanî ve zihni kuvvetlerini kötülük için kullanıyorsa o zaman Allah (c.c.) da ona ancak kötülük yolunda tevfiik eder. Bundan dolayı o insan alçak duruma düşer ve öyle bir noktaya ulaşır ki, hiçbir mahlûk ahlâk bakımından o kadar aşağıya düşmez. Bu insanlık toplumunda açıkça görülebilecek bir gerçektir. Hırs, tamah, bencillik, şehvet düşkünlüğü, esrarkeşlik, alçaklık, gazap ve benzeri diğer adetler nedeniyle insan ahlâkî bakımdan gerçekten en düşük seviyeye düşer. Olaya şu açıdan da bakabiliriz; bir kavim diğer bir kavme düşmanlıkta bazen o kadar ileri gider ki, söz konusu kavme davranışında vahşî bir hayvandan da ileridir. Vahşî bir hayvan, başka hayvanları kendi yemeği olarak avlar. Diğer hayvanlara katliam uygulamaz. Ama insan kendi cinsinden olanlara katliam uygular. Vahşî hayvan yalnızca pençe ve dişlerini kullanır. Ama en güzel şekilde yaratılmış olan insan, aklını da kullanarak yerleşim bölgelerini bir anda yok etmek için top, tüfek, tank, uçak, atom bombası, hidrojen bombası ve diğer sayısız silahı icat eder. Vahşî hayvan yalnızca yaralar ve yok eder. Ama

insan, hayvanların hiç birinin yapmayacağı şekilde, kendi cinsine eziyet ve işkence araçları geliştirir. Ayrıca insan düşmanlarına olan intikam ateşini söndürmek için kadınlarını çıplak yürütecek kadar aşağıya düşer. Bir kadını birçok erkek kendi hevesine alet eder. Babalarının, bacılarının ve kardeşlerinin gözü önünde kadınların ismini rezil eder. Masum çocukları ana ve babalarının önünde katleder. Kadınları kendi çocuklarının kanını içmeye mecbur eder. İnsanları diri diri gömer veya yakar. Dünyadaki en vahşî hayvanlar dahi bu gibi vahşetleri işlemeler. Aynı hal, başka kötü amellere yöneldiğinde de söz konusudur. Bu sahada da mahlûkatin düşmeyeceği alçak seviyeye düşer. Hatta en mukaddes şeyi olan dinden saptığı zaman o kadar aşağı düşer ki, ağaçlara, hayvanlara, taşlara, erkek ve kadınlara, cinsi organlara tasmaya başlar. Tanrılarını memnun etmek için mabetlerde kadınlar görevlendirir ve sevap alacağı düşüncesiyle onlarla zina yapılır. Mabut edindikleri tanrı ve tanrıçalara ahlâkî bakımdan o kadar rezil amellerle yönelir ki, en zelim insan bile ondan utanır. (Mevdudî)

6- Ancak iman edip salih amellerde bulunanlar başka; onlar için kesintisi olmayan bir ecir vardır.

İşte iman edip imanına uygun bir hayat programı ile ömrünü geçirenler aşağıların aşağısına düşmekten korunurlar. Ve onları bitmek tükenmek bilmeyen ve başa da kakılmayan tarifsiz mükâfatlar beklemektedir.

7-Öyleyse bundan sonra, hangi

şey sana dini yalanlatabilir?

Dünya Hak ile batılın iyi ile kötünün mücadelesi alanıdır. Surenin başında zikredilen beldelede hep bu savaş verilmiştir. Hak'tan yana saf tutanlar Hz. İsa'nın, Hz. Musa'nın ve Hz. Muhammed'in izinden gidenler (a.s.). Ve batılın peşinde sürüklenenler; Firavunun, Haman'ın ve Karunun takipçileri. Ey insan nasıl olur da bu iki gruba hak ettikleri karşılığın verilmeyeceğini düşünürsün? Ceza ve mükâfat gününü yalanlarsın?

8- Allah (c.c.) da, hükmedenlerin hâkimi değil midir?

"Allah hikmet sahibi olanların, hâkimiyet sahibi olanların en hikmetlisi, en hâkimi değil midir? Allah'ın yasaları en hikmetli yasalar değil mi? Allah'ın hayat programı en güzel, en hikmetli program değil midir? Allah'ın kanunları en hikmetli kanunlar değil mi? Niye O'nun kanunlarına değil de başkalarının kanunlarına tabi oluyorsunuz? Toplumdan, babadan, anadan, müdürden, amirden çekiniyorsunuz da Allah'tan niye çekinmiyor sunuz? Başkalarını hesaba kattığınız kadar Allah'ı niye hesaba katmıyor sunuz? Yoksa hayatınızda Allah herkesten daha hâkim ve etkili değil mi?" (Besairul Kuran)

Bu sûre kendisine geldikten sonra Rasulullah Efendimiz şöyle buyurmuştur:

"Allahümme fe belâ, Allahümme fe belâ"

"Evet, Allah'ım ben de buna şahidim, evet Allah'ım ben de buna şahidim ki sen hâkimler hâkimisin!"

$$\frac{-(-4) \pm \sqrt{(-4)^2 - 4(1)(5)}}{2(1)}$$

$$\frac{4 \pm \sqrt{16-20}}{2}$$

$$z_1 + z_2 = z$$

$$z_1 \cdot z_2 = z$$

$$3. \overline{z^n} = (\overline{z})^n$$

$$4. \left(\frac{z_1}{z_2}\right) = \frac{\overline{z_1}}{\overline{z_2}}$$

$$5. z \in \mathbb{R} \Leftrightarrow z = \overline{z}$$

$$6. z \in \mathbb{R} \wedge i \Leftrightarrow z = -\overline{z}$$

$$\frac{x+3}{z} = 5 \sqrt{3+6x/2}$$

$$\textcircled{5} \frac{w-4}{wb}$$

$$\textcircled{6} \frac{2g-tt^3}{b^5+4}$$

$$\textcircled{7} 9.3 \times 10$$

$$a = \frac{v}{R}$$

$$y = x^2 - 4x + 5$$

$$\frac{-(-4) \pm \sqrt{(-4)^2 - 4(1)(5)}}{2(1)}$$

$$\frac{4 \pm \sqrt{16-20}}{2} x + m$$

$$\frac{4 \pm \sqrt{-4}}{2} mx - 5y$$

$$\frac{4 \pm 2i}{2} y = \frac{1}{3}(x)(x-6)$$

$$r_1, r_2 [\cos(t_1+t_2) + i \sin(t_1+t_2) \frac{x+3}{z} = 5 \sqrt{3+6x/2}$$

$$[\cos(t_1-t_2) + i \sin(t_1-t_2)]$$

$$\sqrt{m} \left(\cos \frac{t+2k\pi}{m} + i \sin \frac{t+2k\pi}{m} \right)$$

$$(x+1) \left(x^2 - \frac{1-\sqrt{5}}{2} x + 1 \right)$$

$$z_1 + z_2 = z_1$$

$$z_1 \cdot z_2 = z_1$$

$$3. \overline{z^n} = (\overline{z})^n$$

$$\left(\frac{z_1}{z_2}\right) = \frac{\overline{z_1}}{\overline{z_2}}$$

$$z \in \mathbb{R} \Leftrightarrow z = \overline{z}$$

$$z \in \mathbb{R} \wedge i \Leftrightarrow z = -\overline{z}$$

دانشمند فیزیک پلاسما، درکنار شخصیت
یک گروهان تعلیم دهنده‌ی عملیات

نظامی، آن هر آنچه را که در اختیارش بود، برای
TARİH BENİ İMTİHAN EDİYOR, FEDAKÂRLIĞIMI ÖLÇMEK İSTİYOR.
آن هم با آن ایمان که در آن است، آنست که
CESARETİMİ DENEMEK İSTİYOR. KABİLİYET VE TECRÜBELERİMİ
SINAMAK İSTİYOR. ŞİMDİLERDE İLAHİ SANCAK BANA EMANET EDİLMİŞ.
چه ترکیبی می‌شود؟
TAĞUTLARLA SAVAŞIP BU SAVAŞIMI FEDAKÂRLIKLA VE
است؛ استاد بسیجی یک چنین نمونه‌ای است
ŞAHADETLE TAÇLANDIRMALİYİM.
رهبر معظم انقلاب

MUSTAFA ÇAMRAN
(21 HAZİRAN 1981)

۳۱ خرداد سالروز شهادت
دکتر مصطفی چمران
و روز بسیج اساتید

$$y = x^2 - 4x + 5$$

$$\frac{-(-4) \pm \sqrt{(-4)^2 - 4(1)(5)}}{2(1)}$$

$$-z = -b$$

Keşmir

Pakistan

Türkiye

Afganistan

Çeçenistan

Filistin

Arakan

HER TÜRLÜ
MİLLİYETÇİLİĞE KARŞI
YAŞASIN
İSLÂM BİRLİĞİ

Patani

Moro

Nijerya

Suriye

Eritre

Somali

Irak